

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Точка зору

Кропивницький
означає —
борець!

► СТОР. 4

Реалії

► СТОР. 9

Школа поруч із лінією вогню

Медицина

Пацієнтів обстежуватимуть
цілодобово

► СТОР. 14

№ 9 (6263)

СЕРЕДА, 20 СІЧНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Збільшиться частка
відновлювальної
енергетики

Проект концепції стратегії низьковуглецевого розвитку України обговорювали вчора під час круглого столу в Комітеті Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. У заході взяли участь народні депутати, представники уряду, громадськості та експерти.

Член профільного комітету Олексій Рябчин зазначив, що значні викиди парникових газів в атмосферу зумовлені низькою енергоефективністю економіки країни, станом застарілого промислового виробництва, лісів. Тому проблема клімату є нагальною. «Верховна Рада готова демонструвати нову якість політики і показувати нові стандарти. Ми хочемо бачити енергетику більш сталою, низьковуглецевою. Вже ухвалено низку законопроектів із альтернативної енергетики, проектів, які стимулюють енергоефективність», — наголосив він.

Сьогодні починається економічний форум у Давосі

► СТОР. 2

20—22 січня 2016 року Президент України здійснить робочий візит до Швейцарської Конфедерації для участі у Всесвітньому економічному форумі в Давосі, повідомляє прес-служба Президента. Плановано, що глава Української держави візьме участь у неформальних засіданнях світових економічних лідерів на теми: «Імперативи на 2016 рік» та «Боротьба з гібридними загрозами».

Програмою візиту також передбачено проведення Президентом України низки двосторонніх зустрічей, зокрема, з директором-розпорядником МВФ К. Лагардом, президентом Міжнародного комітету Червоного Хреста П. Маурером, прем'єр-міністром Королівства Нідерланди М. Рютге, а також з провідними представниками міжнародних бізнесових та інвестиційних кіл.

Хрещенська вода від хвороб та гріхів

І у Водохресний святвечір, і в день Богоявлення здійснюється велике освячення води (тому в народі це свято називають Водохреще, Йордань). Зазвичай водосвяття в святвечір вчиняється у храмах, а в день свята — і на річках, джерелах, у колодязях. З самого ранку, після служби в церкві наші пра-

У Європі поаплодували, але закликали прискоритися

Українську владу похвалили за проведення реформ і пообіцяли допомогу. Таким став головний результат обговорення українського питання на засіданні Ради ЄС в Брюсселі. Високий представник ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки Федеріка Могеріні заявила, що в Україні протягом останнього часу зроблено неймовірну роботу з просування вперед процесу реформ. Євросоюз «аплодує» керівництву України, сказала Могеріні, але закликала продовжувати роботу в цьому напрямі. Також вона зауважила, що під час обговорення українського питання уперше більше уваги приділялося не виконанню Мінських домовленостей, а ходу реформ у країні.

► СТОР. 5

ПОДІЇ

Запаси вугілля збільшилися

Україна нарощує запаси антрацитової марки вугілля, що стала дефіцитною. Так, з 15 по 18 січня на складах українських теплоелектростанцій вони збільшилися на 0,1 відсотка — до 926,7 тис. тонн із 911,7 тис. тонн, ідеться в повідомленні держкомпанії «Укренерго». Згідно із повідомленням, запаси вугілля всіх марок на складах ТЕС за зазначений період збільшилися до 2,279 млн. тонн — з 2,272 млн. тонн. Слід нагадати, що раніше Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк вимагав від профільних чиновників надати план заходів із забезпечення стабільної роботи енергосистеми країни. Резервним джерелом поставок було обрано антрацитове вугілля з Південно-Африканської Республіки, яке Україна закуповувала торік. У нинішньому опалювальному сезоні перший балкер з вугіллям із ПАР обсягом 168 тис. тонн прибув у порт «Южний» 5 грудня. За словами міністра енергетики і вугільної промисловості Володимира Демчишина, закупили вугілля за ціною 57 доларів за тону. Прибуття наступної партії очікують вже цього місяця.

діди мали добру традицію — купання в крижаній ополонці. Так у столичній «Мамаєвій слободі» традиційно відроджують старовинні звичаї. На озері Красуня, з якого бере початок легендарна річка Либідь, під супровід веселих троїстих музик усі охочі від малого до великого стрибали у водяну купель, прорубану в кризі у формі православно-го хреста. Щоб вилікуватися від недуг та очистити душу від гріхів. До речі, є повір'я, що в студеній хрещенській воді неможливо застудитися. Тому купуються навіть діти.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

КОРОТКО

■ Через складні погодні умови та загострення епідемічної ситуації з ГРВІ та грипу чимало шкіл країни припинили навчання. Зимові канікули, зокрема, вирішили продовжити у Черкасах, на Вінничині, Сумщині, Івано-Франківщині, **повідомляють наші власні кореспонденти.**

■ Студенти з окупованого Криму та зони проведення АТО продовжують переходити до ВНЗ Херсонщини. Облуправління освіти та науки повідомляє про 655 таких юнаків та дівчат, котрі переїхали сюди протягом останніх двох років. Понад чверть з них навчалися на анексованому Росією півострові, решта — переселенці з Донеччини та Луганщини, **передає наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.**

■ У приміщенні Рівненської ОДА запрацював офіс Уповноваженого з прав людини. Відтак мешканцям області для вирішення питань щодо порушення їхніх прав не доведеться їхати до Києва чи Львова, де розміщено найвище представництво, **інформує наш власкор Олександра ЮРКОВА.**

Російський «Газпром» вимагає від України 2,5 млрд. дол. за невибраний газ — УНІАН

Збільшиться частка відновлювальної енергетики

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Зокрема, нагадала член профільного комітету Наталія Кацер-Бучковська, торік парламент ухвалив зміни до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел. У такий спосіб

відкрили можливість для залучення новітніх технологій у відновлювану енергетику та врегулювали тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електроенергію з біомаси. Нині бачимо позитивну динаміку в розвитку біоенергетичних проектів.

Парламентарій вважає, що насамперед треба сконцентруватися на дерегуляції галузі. Адже надзвичайно багато проблем є, зокрема, в законі щодо права з підключення енергомереж. «Створюється дуже багато перешкод, і надзвичайно важко нетрадиційній генерації в умовах абсолютної монополії традиційних джерел енергії здійснювати підключення, підписувати договори на купівлю-продаж. Ці процедури треба зробити простішими», — зазначила вона.

Також, за словами Наталії Кацер-Бучковської, є питання з відведенням земельних ділянок для проектів зеленої енергетики, з врегулювання біомаси, біогазу. Крім того, надзвичайно важливим є залучення інвестицій у цю галузь.

Народний обранець підкреслила, що розвиток зеленої енергетики є нашим зобов'язанням перед європейським співтовариством. До 2020 року маємо збільшити частку відновлювальної енергетики до 11 відсотків.

Заступник міністра екології та природних ресурсів Світлана Коломієць нагадала, що в

Член Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу Олексій Рябчин та заступник голови цього комітету Ольга Белькова.

грудні 2015 року в Парижі була ухвалена нова глобальна кліматична угода, а також низка інших рішень. Одне з них — це зобов'язання всіх країн—сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату подати до 2020 року національні стратегії низь-

ковуглецевого розвитку до 2050 року. «Тому обговорення проекту концепції стратегії дає підстави сподіватися, що 2020 року не тільки її розробимо і затвердимо, а й почнемо спільними зусиллями впроваджувати», — зазначила вона. До речі,

міністерство, за її словами, вже зробило певні кроки, зокрема підготувало концепцію національної кліматичної політики.

Сергій МЕЛЬНИК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Розвивати міжпарламентське співробітництво

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Саме цим протягом минулого року активно й переймався Комітет Верховної Ради у закордонних справах. Так, було сформовано склад постійних делегацій Верховної Ради у парламентських асамблеях Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Організації Чорноморського економічного співробітництва, ГУАМ, НАТО та інших.

Члени Комітету активно працюють практично в усіх постійних делегаціях Верховної Ради України у цих організаціях. Так, завдяки активній роботі членів постійної делегації Верховної Ради у ПАРЕ після початку агресивних дій Російської Федерації проти нашої країни вдалося домогтися жорсткої реакції ПАРЕ. Це було відображено у декількох резолюціях Асамблеї, в яких вона суворо засудила порушення українського суверенітету і територіальної цілісності Російською Федерацією, і акцентувала увагу на неприпустимості таких дій з боку держави—учасниці Ради Європи.

Народні депутати працювали на двосторонньому рівні з іноземними колегами — парламентаріями з країн—членів Ради Європи. З урахуванням тривалої агресії Росії проти України, у рамках січної сесії ПАРЕ було прийнято рішення про-

довжити до кінця 2015 року введені Асамблеєю санкції щодо російської делегації — зупинення до кінця 2015 року прав делегації РФ на голосування, на представництво в Бюро Асамблеї, Президентському комітеті, Постійному комітеті, на участь у місіях зі спостереження за виборами.

У рамках червневої сесії 2015 року Асамблея ухвалила Резолюцію щодо осіб, зниклих під час конфлікту в Україні. Нашу країну закликали створити спеціалізований урядовий орган, доручивши йому координацію роботи всіх державних і неурядових організацій, що працюють у проблематиці зниклих безвісти осіб; розробити механізм державної компенсації і підтримки сім'ям зниклих безвісти осіб і забезпечити, щоб ці сім'ї були поінформовані про існування цього механізму. Важливо вказати на те, що в тексті Резолюції

з'явилося визнання того, що конфлікт в Україні насправді є російською агресією, а щодо Криму впроваджено термін «окупований». Резолюцію підтримала переважна більшість присутніх, проти проголосував лише німець-комуніст Андрій Гунько. «За» було віддано 54 голоси. Поправка про те, що Росія є країною-агресором, отримала 48 голосів «за» і 7 — «проти».

Постійна делегація Верховної Ради у ПА ОБСЄ, сформована з народних депутатів восьмого скликання, проводить серйозну і важливу роботу у рамках ОБСЄ, спрямовану на захист інтересів України. Так, нашої делегації вдалося подолати проросійське лобі у цій впливовій міжнародній інституції та домогтися під час щорічної сесії ПА ОБСЄ в Гельсінкі в липні 2015 року прийняття двох резолюцій. Перша: «Продовження очевидних грубих і не виправлених порушень Російською Федерацією міжнародних норм і принципів ОБСЄ». У ній було закріплено визнання факту, що дії Росії в Автономній Республіці Крим і Севастополі, а та-

кож в окремих районах Донецької та Луганської областей є актами військової агресії проти України. Друга: «Викрадені і незаконно утримувані громадяни України на території Російської Федерації». У ній міститься заклик до РФ негайно звільнити народного депутата Надію Савченко та інших громадян України, які незаконно утримуються на території Росії.

У рамках міжпарламентського обміну керівництвом Комітету було проведено шість прийомів делегацій комітетів іноземних парламентів, що опікуються питаннями зовнішніх відносин, зокрема, представників Грузії, Румунії, Угорщини, Литви, Франції, Великобританії тощо.

Також було проведено понад 350 протокольних зустрічей керівництва Комітету з іноземними парламентськими делегаціями, послами, представниками різних зарубіжних інституцій. Під час цих зустрічей обговорено перспективи співпраці, спрямованої на підтримку розвитку кооперації на економічному, фінансовому та політичному рівнях, а також питання створення та діяльності депутатських груп Верховної Ради з міжпарламентських зв'язків з відповідними країнами. Проведенню такої роботи сприяли налагоджені контакти Комітету та його секретаріату з підрозділами МЗС України.

За повідомленням інформаційного управління апарату Верховної Ради.

Пропонують зберегти спецрежим оподаткування аграріїв

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Народні депутати від фракції «Батьківщина» Олександра Кужель, Іван Кириленко та Вадим Івченко зареєстрували законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України щодо окремих питань оподаткування діяльності у сфері сільського господарства (№ 3748-1).

Нагадаємо, що наприкінці 2015 року Верховна Рада скасувала спеціальний режим ПДВ для аграріїв, який діяв з 1999 року та дозволяв сільгоспвиробникам залишати у своєму розпорядженні, а не перераховувати до бюджету, нарахований на вартість поставлених товарів і послуг податок на додану вартість. Проте після внесення змін до Податкового кодексу виробники молока та утримувачі великої рогатої худоби мусять відраховувати до бюджету 20 відсотків ПДВ, сільгосптоваровиробники, які вирощують зернові та технічні культури — 85 відсотків ПДВ, а всі інші — 50 відсотків. А вже з 2017 року аграрії мають повністю перейти на загальний режим оподаткування.

Автори законопроекту, вважаючи таке рішення поспішним та економічно недалекоглядним, пропонують:

— відновити спеціальний режим оподаткування ПДВ сільгосптоваровиробників, який діяв у 2015 році;

— відновити ставки єдиного податку для платників четвертої групи (сільгосптоваровиробників), які діяли у 2015 році;

— вдосконалити положення щодо бюджетного відшкодування та електронного адміністрування податку на додану вартість.

Особливо ця проблема стосується тваринницької галузі, адже якщо в рослинництві є можливість для швидкої переорієнтації на інші, прибутковіші напрями, то у тваринництві налагодження виробництва потребує значних капітальних інвестицій та часу на відновлення поголів'я. Тож це змушуватиме аграріїв відмовлятися від тваринницького напрямку або значно зменшувати поголів'я.

На думку парламентаріїв, ухвалення цього законопроекту дасть змогу забезпечити справедливість у питанні бюджетного відшкодування ПДВ у системі електронного адміністрування, а також значно зменшить соціально-економічну напруженість, оскільки скасування спеціального режиму оподаткування може призвести до значного спаду сільгоспвиробництва, здорожчання продуктів харчування та дасть поштовх до скорочення робочих місць в аграрній сфері.

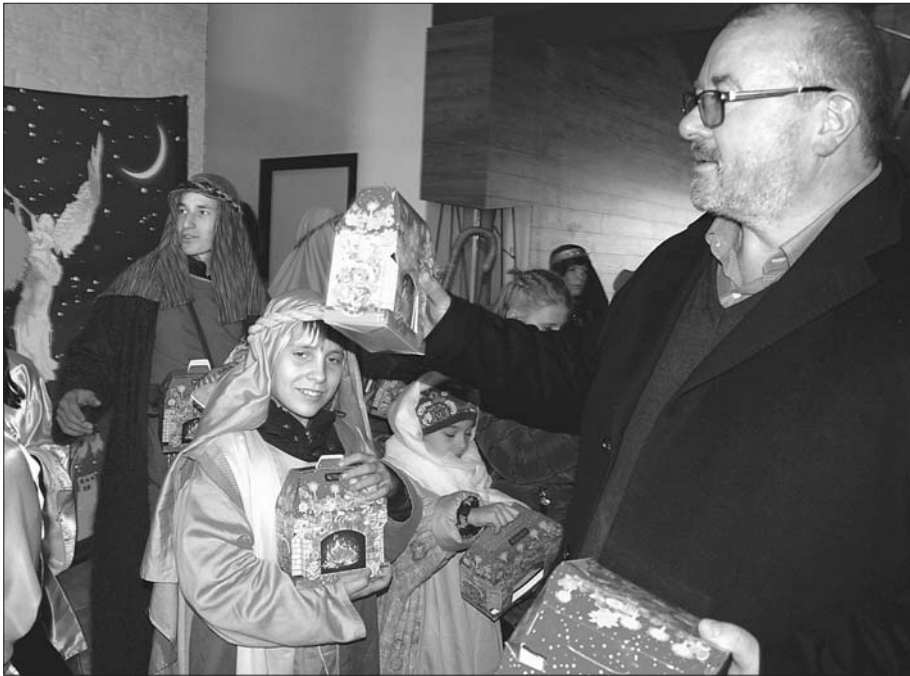
Вл. інф.

ФОТОФАКТ

Вихованці Кіровоградського осередку молодіжного Християнського скаутського руху «Royal Rangers» привітали з новорічними святами народного депутата України Станіслава Березкіна. Діти подарували своєму другу та меценату новорічну виставу про народження Ісуса Христа.
На знімку: народний депутат Станіслав Березкін вручає юним акторам солодкі новорічні подарунки.

Фото
Петра МЕЛЬНИКА.

Кращі практики комунікацій та кадрового забезпечення

Працівники апарату Верховної Ради ознайомилися в Європейському парламенті з кращими практиками комунікацій та кадрового забезпечення. На виконання Меморандуму про взаєморозуміння між Верховною Радою України та Європейським парламентом про спільні рамки парламентської підтримки та підвищення інституційної спроможності співробіт-

ники апарату Верховної Ради України 12-14 січня 2016 року відвідали Брюссель. Там вони ознайомилися з сучасними практиками, які використовуються в Європейському парламенті в напрямках комунікацій та кадрового забезпечення. Комунікаційний блок програми передбачав ознайомлення зі структурою Департаменту комунікацій Європарла-

менту, розподілом функцій, вивчення напрямків і особливостей роботи, вивчення успішних практик комунікацій із різними цільовими аудиторіями за допомогою різних засобів і платформ. Зокрема, представники українського парламенту могли ознайомитися з особливостями роботи аудіовізуального, моніторингового, пресового підрозділів, підрозділу по роботі у соцмережах,

а також сервісу, що забезпечує організацію візитів до Європарламенту відвідувачів із країн-членів Європейського Союзу. У рамках «кадрового блоку програми» учасники ознайомилися зі структурою Європейського парламенту, категоріями та функціональними групами працівників, принципами відбору, набору та оцінки посадових осіб і парламен-

тських помічників та іншими питаннями управління кадрами. Візит відбувся за рекомендацією «Місії з оцінки потреб» експрезидента Європарламенту Пета Кокса, яка завершує підготовку звіту і доповідної карти реформи Верховної Ради.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

Путінський агітпроп взявся за Нідерланди

ОБЕРЕЖНО: ІНФОРМАЦІЙНА ДИВЕРСІЯ

До референдуму стосовно підтримки Угоди про асоціацію України з ЄС, який має відбутися в Нідерландах 6 квітня, ще досить довго, та прокатори, що раніше продукували ролики про «розп'ятих хлопчиків», уже намагаються вплинути на громадську думку в цій країні. 18 січня на YouTube було викладено відеоролик, де якісь особи, що намагаються видати себе за бійців полку «Азов», висловлюють погрози на адресу Нідерландів та спалюють прапор цієї країни.

Про те, що це провокація, яка не має жодного стосунку до полку «Азов» та України, йшлося під час учорашньої зустрічі міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, народного депутата і першого командира полку «Азов» Андрія Білецького та керівника департаменту кіберполіції Національної поліції Сергія Демедюка з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Нідерланди в Україні Кейсом Кломпенхаувером.

Під час наступного спілкування з журналістами А. Білецький повідомив, що в ході зустрічі було чітко заявлено про непричетність бійців полку Національної гвардії «Азов» до цього запису та повідомлено, що поширення цього відео розпочалося зі створених за п'ять хвилин до цього російських акаунтів. Назвавши цей ролик неякісною виставою та фейком, парламентарій також звернув увагу, що озброєння і обмундирування жовтих званнях бійців «Азову» абсолютно не відповідають встановленим зразкам і є бутафорською імітацією. «Безумовно, бійцям образливо, що їх використовують у тако-

му світлі для російської пропаганди в Європі», — сказав він. Керівник Департаменту комунікації МВС України Артем Шевченко, у свою чергу, зазначив, що в таких випадках дуже важливою є швидка реакція, щоб, поки цей ролик не набув великої популярності в мережі, він не був сприйнятий за чисту монету. «Адже спалюючи прапор Нідерландів, провокатори якраз і намагаються збудити ситуацію в країні, де має відбутися референдум», — сказав він та додав, що голландські дипломати добре усвідомлюють, хто є справжнім автором цієї провокації. За словами А. Шевченка, працівники Департаменту кіберполіції зараз вивчають усі деталі розміщення цього ролика у мережі, щоб з'ясувати повну картину того, хто, коли та на яких акаунтах розмістив цей абсолютно ганебний відеоролик в мережі. Хоча вже перші результати перевірки доводять, що розповсюдження ролика почалося з території Російської Федерації з допомогою облікових записів, створених за дуже короткий час до появи самого відео. «Зараз

українські правоохоронці звернулися до кількох міжнародних компаній, зокрема, Google та YouTube по необхідну інформацію», — сказав він. Заступник командира полку Національної гвардії «Азов» Андрій Дяченко, коментуючи це провокативне відео, повідомив, що особи, які фігурують

у ролику, ніяк не можуть бути «азовцями», оскільки у них не тільки відсутні шеврони та одягнуті вони у нехарактерну форму і взуття, але й замість справжньої зброї у їхніх руках страйкбольні автомати. «Кожен, хто хоч мінімально розуміється на зброї, відразу помітить це. У страйкбольну репліку АК-74М, яких на озброєнні в полку просто немає, встановлені магазини від АКМ абсолютно іншого калібру. Коментувати далі якість цього фейку сенсу взагалі немає. Хіба, що варто згадати го-

лос «головного речника», який навіть на слух ідентичний голосу попередніх «антиазовських» фейків від російського агітпропу», — йдеться у спростуванні полку «Азов». Та хоч провокація із начебто погрозами бійців полку «Азов» на адресу Нідерландів та спаленням прапора цієї країни було оперативно спростовано, варто очікувати, що з наближенням призначеного на 6 квітня референдуму кількість такої продукції російського агітпропу тільки зростатиме.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

ДО РЕЧІ

Голландський законодавець Кейс Ферхувер у своєму мікроблозі в Twitter повідомив, що депутати від партії D66 звернулися до МЗС Нідерландів з проханням з'ясувати, чи є ознаки фінансового впливу Росії на політику Голландії загалом і на організацію референдуму щодо ратифікації Угоди про асоціацію України з ЄС, зокрема. Депутат виклав у Twitter скановану копію запиту, який складається з восьми пунктів.

Запиту депутатів передувала стаття в The Telegraph, в якій британське видання, посилаючись на власні джерела, повідомило, що директор Національної розвідки США Джеймс Клеппер отримав від Конгресу завдання розпочати розслідування російського впливу на європейську політику протягом останніх десяти років. До переліку країн, в яких, на думку американців, відчувається потужне проросійське лобі, крім Франції, Угорщини, Австрії та Чехії, увійшли також і Нідерланди. При цьому як приклад видання наводить майбутній референдум, який може спричинити континентальну кризу і поставити під сумнів не тільки асоціацію України з ЄС, а й головні принципи існування Євросоюзу.

На думку видання, аргументи стосовно доцільності проведення такого референдуму дуже подібні до риторики Москви. Нині голландські депутати хочуть з'ясувати, чи відповідають такі твердження дійсності. «Чи є у вашому полі зору будь-які ознаки, що на майбутній референдум стосовно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС може в якийсь спосіб, у тому числі й фінансово, впливати Росія?» — йдеться в запиті. І якщо так, то депутати хочуть почути відповідь уряду.

Як уже повідомляв «Голос України», референдум призначено на 6 квітня.

У НОМЕР

До Дня Соборності кують «Ланцюг єдності»

22 січня розділені Пслон навпїл Суми з'єднає живий ланцюг, який, взявшись за руки, утворять сотні жителів обласного центру. На одному березі річки він «прив'яжеться» до символу міста — Альтанки, а на іншому — до торговельного центру «Мануфактура». Святкові колони вирушать із цих двох точок назустріч одна одній і об'єднаються посеред Харківського мосту. Одну групу очолюватиме дівчина, іншу — парубок. Обидва будуть вдягнені в національне вбрання. Голова обласної ради Семен Салатенко стверджує, що Суми — це східний форпост України, і весь світ має бачити монолітну єдність його мешканців. На акцію запрошуються всі сумчани, єдина умова — не брати з собою партійних прапорів.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Учасники АТО ввійдуть до комісій з правом дорадчого голосу

Депутати Івано-Франківської обласної ради ухвалили рішення про створення постійної депутатської комісії з питань захисту прав учасників АТО і ветеранів антитерористичної операції на сході України та їхніх сімей. Раніше з такою ініціативою до голови обласної ради Олександра Сича звернулися представники Асоціації учасників АТО.

Задля ефективного вирішення питань нова комісія співпрацюватиме з іншими, дотичними до вирішення проблем військовослужбовців: з питань охорони здоров'я, земельної, соціального захисту тощо. До складу новоствореної комісії, яку очолила психолог Наталія Чаплинська, ввійшло шість депутатів, по одному представнику від кожної фракції. Окрім цього, учасники АТО з правом дорадчого голосу ввійдуть до складу кожної з 12 депутатських комісій.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Хуліганство чи замах на життя?

Народний депутат, голова Комітету Верховної Ради з питань фінансової політики і банківської діяльності Сергій Рибалка (Радикальна партія), розповідаючи під час учорашньої прес-конференції про подробиці замаху на нього, висловив думку, що сьогодні є всі підстави для перекаліфікації кримінального провадження з хуліганства на замах на життя державного або громадського діяча.

Нагадаємо, ввечері 14 січня на автомобіль, у якому їхав Сергій Рибалка, було скоєно напад — у лобове скло та скло пасажира кинули дві металеві гирі. За словами народного депутата, просто пощастило, що гиря, якою цілили в нього, потрапила у металеву стійку автомобіля, бо якби удар прийшовся трохи нижче, то вона попала б прямо в голову.

Тож, за словами С. Рибалки, йому незрозуміло, чому події, які відбулися 14 січня, коли тільки випадок допоміг йому уникнути каліцтва, кваліфікуються правоохоронними органами як хуліганство. «На мою думку, треба перекаліфікувати цю кримінальну справу», — сказав він та повідомив, що вже звернувся із відповідним депутатським запитом до керівника Національної поліції України Хатії Деканоїдзе.

На думку парламентарія, за цим інцидентом може стояти його колишній тесть, з яким у нього впродовж останніх років триває конфлікт, пов'язаний із сімейними стосунками. «Я чітко розумію, що загроза моєму життю існує, і остання подія — це такий дзвіночок: будь обережний, не поведись так, як поведишся, відмовся від дочки, забудь про гроші», — сказав С. Рибалка.

Сергій ІВАНІВ.

Всесвітній клуб одеситів оголошує літературний конкурс «Одеса–2056». Охочі взяти в ньому участь повинні в оповіданні або повісті описати Південну Пальміру й життя в ній через сорок років. Троє переможців одержать 20, 15 і 10 тисяч гривень, *повідомляє наш власкор Кирило Воронков*

Відзначення на державному рівні 75-річчя з дня створення УПА «Поліська Січ», а також встановлення у Рівному на проспекті Директорії пам'ятника Тарасу Бульбі–Боровцю ініціював голова Рівненської облради Володимир Ковальчук, передає наш власкор Олександра Юркова

Кропивницький означає — борець!

ТОЧКА ЗОРУ

Учасники АТО, представники «Правого сектору» та небайдужі жителі, які вкотре зібралися перед міською радою Кіровограда, заявили: вони підтримують перейменування міста, але не на Єлисаветград. За словами активістів, у міста має бути українське ім'я. Таких запропоновано кілька. Одне з них, на думку багатьох кіровоградців, у тому числі й представників творчих кіл та науковців, може стати найвеличнішим та логічним з огляду на кілька аспектів проблеми. Йдеться про назву Кропивницький — на честь відомого актора, режисера, драматурга, громадського діяча.

Сьогодні важко встановити, хто з театрознавців першим назвав Марка Кропивницького корифеєм. Однак у сучасному розумінні (найвизначніший діяч у окремій галузі) воно не в повній мірі характеризує Марка Кропивницького. Адже в особі цієї непересічної людини сконцентрувався величезний талант актора, режисера, драматурга, громадського діяча, полум'яного борця за українську мову й культуру. А ще Кропивницький був геніальним наставником і вихователем. Усі великі актори, в їх числі й корифеї, були або вихованцями Кропивницького безпосередньо, або учнями його учнів.

Як актор Марко Кропивницький першим в Україні дав класичні зразки глибокого розуміння словесної дії, засобів сценічної виразності, всебічного аналізу образів. Він блискуче володів мистецтвом гриму, перевтілення на сцені. «Його вплив на глядача був колосальний, — згадує один із учнів Кропивницького, теж із плеяди корифеїв, Іван Мар'яненко. — При першій появі його на сцені всі глядачі вставали і... вітали оплесками та вигуками «Слава!».

Важко переоцінити творчий подвиг митця, який створював новий український театр в умовах переслідування рідної мови, русифікації суспільства. Одна з газет писала: «Кропивницький належав до тих велетів сцени, які «грали страшенно багато, одержували страшенно мало, але переживали самі і змушували переживати інших незабутні хвилини».

У часи, коли творили корифеї, у театрі панувало засилля російської і зарубіжної перекладної драматургії. Марко Кропивницький кинув виклик реальності й здійснив ще один подвиг: почав писати п'єси, більшість яких увійшли до золотого фонду української класичної дра-

матургії. Яким суворим було ставлення на той час до українських вистав чи концертів, свідчить один лише факт. У 1867 році з надзвичайними зусиллями київським українцям вдалося виклопотати дозвіл на концерт українських пісень. Їм дозволили, але за умови, що тексти будуть перекладені... французькою мовою.

Усе, що носило український характер, мало на собі присуд смерті. Доходило навіть до фізичних розправ. На одній із вистав під час гастролей у Москві в ті хвилини, коли Кропивницький на вимогу публіки стояв на авансцені й приймав вітання за чудову гру, на голову актору несподівано впала важка гардина, на якій

ФАКТ

У 1882 р. Марко Кропивницький організував трупу, яка приблизно через рік злилася з трупю Михайла Старицького, де Кропивницький став провідним режисером. Почалася нова епоха в історії українського професіонального театру, на сцені якого виступали, визначаючи його творче обличчя, Марія Заньковецька, Микола Садовський, а дещо пізніше — Марія Садовська-Барілотті, Ганна Затиркевич-Карпинська, Панас Саксаганський, Іван Карпенко-Карий. Через твори І. Котляревського, Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка і власні видатні митці утверджували принципи народності й реалізму.

Саме в місті, яке нині мають перейменувати, місцеві аматори на чолі з Кропивницьким у 1864 році дали вистави «Наталка Полтавка», «Сватання на Гончарівці» та інші, що започаткувало український професіональний театр. Цей період практично не висвітлювався у літературі про корифеїв. Його досліджував мистецтвознавець Степан Чарнецький у 30-ті роки минулого століття, але праця дослідника побачила світ аж у часи незалежності України. Імена людей, котрих можна назвати хрещеними батьками ко-

заслання як політичний «неблагонадежный», заперечений «в стремлении к распространению малороссийской пропаганды».

«Бобринець колись був місцем заслання політичних, і в мої часи заслаано було туди О. Я. Кониського, з яким я познайомився і учашав щодня до нього, — згадував Кропивницький. — З Олександром Яковичем ми інколи їздили по хуторах, знаходили старих дідів-пасічників, котрі охоче співали нам силу пісень...»

Отож ідейно-естетичні погляди Кропивницького формувалися й розвивали-

М. Кропивницький у ролі Тараса Бульби.

налістськими поглядами. Кониський був першим поетом України, хто відразу після смерті великого Кобзаря написав проникливо-ліричного вірша «На смерть Тараса Шевченка». Без сумніву, цей твір Кониського мав величезний вплив на світогляд Кропивницького, він прищепив майбутньому драматургу любов до творчості геніального поета. Не випадково Марко Кропивницький став одним із перших і найкращих виконавців ролі Хоми Кича-того у драмі Шевченка «Назар Стодоля». За мотивами поеми Тараса «Сліпий» («Невольник») він створив драму «Невольник», сюжет «Титарівни» поклав в основу однойменної драми. Трупа Марка Кропивницького вперше поставила оперу Миколи Аркаса «Катерина» за Шевченком.

Відомо, що Кропивницький був не лише великим актором, режисером і драматургом. Він був ще й композитором та виконавцем пісень на слова Шевченка. Зокрема, написав музику на вірш поета «За сонцем хмаронька пливе». Нерідко до текстів своїх п'єс драматург вводив вірші Шевченка або уривки з них, популяризуючи слово поета серед народу. Був непереверше-

ним читцем Шевченкових поезій, знав напам'ять майже весь «Кобзар». У Кіровоградському меморіальному музеї Марка Кропивницького зберігаються фонограмні записи віршів Шевченка у виконанні Кропивницького, переписані на платівки. Він також сам писав слова і музику до пісень, які тепер вважаються народними. Зокрема, відома пісня «Соловейко».

Проте Марко Кропивницький не був русофобом. Він знав і любив творчість Гоголя, Островського, Грибоедова. На початку своєї сценічної діяльності, коли вистави українською мовою були заборонені, «переграв я до 500 ролей на російській мові — від губернатора в «Птичках певчих» до «Отелло» — згадував митець.

Але напам'ятаймо: Марко Кропивницький усе своє життя присвятив саме служінню рідному народові. Він прагнув, щоб мистецтво актора і режисера відображало на сцені соціальну правду, реалізм, звичай і побут українські. Тому цей діяч є національною гордістю всієї України.

Ольга КИЗИМЕНКО.
Кіровоград.
Фотоперепродакції із Вікіпедії.

Зимній театр.

Приміщення театру в Кіровограді, в якому розпочинала свою діяльність театральна трупа М. Кропивницького.

трималася завіса. Життя Марку Лукичу врятував масивний парик на голові, та все ж він одержав травму, яка відбилася на подальшому здоров'ї. Як з'ясувалося, стійки, на яких трималася завіса, були попередньо підпиляні.

рифеїв і всього професіонального театру, і які «благословляли» Марка Кропивницького на службу святому мистецтву (вислів Кропивницького), в радянські часи, коли «творилися» життєписи корифеїв, з політичних міркувань замовчувалися.

Найпершим варто назвати Олександра Кониського — письменника різнобічного обдаровання, яскраво вираженої громадянської позиції, одного з найперших і найкращих біографів Тараса Шевченка. Радянське літературознавство закріпило за ним ярлик діяча «ліберально-буржуазного напрямку», і цього було досить, щоб твори письменника не друкували, ім'я його згадувалося лише в рідкісних наукових виданнях. А між тим саме Олександр Кониський відіграв значну роль у становленні світогляду Марка Кропивницького. В 1866 році О. Кониський відбував у Бобринці та Єлисаветграді

ся не під «благодатним впливом ідей російських революціонерів-демократів», як подають радянські дослідники творчості драматурга. Сюжети своїх творів він знаходив у середовищі рідного народу, життя його яскраво змальовували оті діди-пасічники та старший за віком Олександр Кониський — людина з чіткими націо-

ТВОРЧИЙ СПАДОК М. КРОПИВНИЦЬКОГО

Водевіль, комедії та драми: «Помирилися» (1869), «За сиротою і Бог з калитою, або ж Несподіване сватання» (1871), «Пошилися у дурні» (1875), «По ревізії» (1882), «Лихо не кожному лихо — іншому й талан» (1882), «Невольник» (1872) за поемою Т. Шевченка, «Беспочвенники» (1878, остаточна редакція — 1898), «Доки сонце зійде, роса очі виїсть» (1882), «Глитай, або ж павук» (1882), «Де зерно, там і полова» («Дві сім'ї») (1888), «Зайдиголова» (1889), «Олеся» (1891), «Перед волею» (1899), «Чмир», «На руїнах», «Супротивні течії» та «Нашествіє варварів» (1900), «Конон Блискавиченко» (1902), «Мамаша» та «Страчена сила» (1903), «Розгартіяш» та «Скрутна доба» (1906), «Старі сучки й молоді парості» та «Голомозий» (1908), «Дійшов до розуму» (1909), «Зерно і полова», (1910).

Звертався письменник і до інсценізації та переробки відомих літературних творів («Невольник» за Шевченком, «Вій» і «Пропава грамота» за Гоголем, «Вергілійова Енеїда», «Чайковський, або Олексій Попович» за Гребінкою, «Підгоряни» за Гушалевицем, «Вуси» за О. Стороженком, «Хоть з мосту та в воду головою» за Мольєровим «Жоржем Данденом») «Актор Синиця» (1871) за водевілем Д. Ленського «Лев Гурич Синичкін».

Поштова марка СРСР із серії «Письменники нашої Батьківщини», присвячена М. Л. Кропивницькому, 1965 р.

У Європі поаплодували, але закликали прискоритися

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Пані Могеріні повідомила, що на порядок денний Ради ЄС вийшов ще один пункт: підтримка України. Це особливо важливо, зважаючи те, що вступила в дію поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною і ЄС. «Ми повинні докласти всіх зусиль і гарантувати, що українці отримають результат», — **цитує високого представника УНІАН**. Іншими словами: у Брюсселі дали зрозуміти, що цінують зусилля Києва і чекають на прискорення реформ. Натомість обіцяють зміцнити підтримку України. Європейські дипломати зауважили: було б доцільно, щоб питаннями реформ в Україні займався єдиний орган, що спростило б координацію рухів. Окрім того, як зазначив «Радіо Свобода» словацький міністр закордонних справ Мірослав Лайчак, бракує узгодження дій і у відносинах Україна-ЄС. «Треба краще координувати дії — і з українського, і з європейського боку. Україні було б добре створити один орган із реформування, що зробило б ефективнішими всі зусилля, — сказав він. — Так само і в ЄС:

Високий представник ЄС з питань зовнішньої політики і безпеки Федеріка Могеріні під час виступу на засіданні Ради ЄС у Брюсселі.

Фото з офіційного сайту ЄС.

тут є багато доброї волі, але, буває, ми дублюємо свої кроки через відсутність чіткої координації наших зусиль». На думку глави литовського МЗС Лінаса Лінкявичуса, «українську кризу» можна було б подолати, якби в Євросоюзі кожна країна усвідомила, що головним пріоритетом має бути безпека України та Європи. «Як на мене, головний акцент має бути на безпеці, бо без неї, без мінімальних норм безпеки в Україні неможливо ні проводити політичні реформи, ні навіть ухвалювати рішення. Тож толерантність щодо агресора має бути нульовою, а сама агресія має припинитися», — **цитує міністра «Радіо Свобода»**. Що стосується побоювань, які нині є в Україні, мовляв, мігрантська європейська криза може сповільнити хід асоціації нашої країни з ЄС і вплинути на терміни скасування візового режиму, то, на думку міністра закордонних справ Павла Клімкіна, вони безпідставні. «Всі чітко кажуть, що все, що відбувається навколо викликів із міграцією, не буде впливати не тільки на сприйняття України, але й, у жодному разі, на час ухвалення Європейським Союзом рішення», — запевнив міністр.

Темпи сповільнилися, але Пекін не панікує

Китай оголосив про найнижчі за останні 25 років темпи зростання ВВП. Торік вони становили 6,9%, що на чотири десятих менше, ніж 2014 року. Такі дані оприлюднило Національне бюро статистики КНР, **повідомляє Euronews**. Утім, показники виявилися кращими від песимістичних очікувань, а відтак торговельні майданчики, зокрема Шанхайська біржа, відреагували на їх публікацію невеликим зростанням на початку торгів. Прем'єр Китаю Лі Кецян переконує, що зниження темпів зростання економіки КНР не є тривожною ситуацією, оскільки Китай змінює модель розвитку, зміщуючи акцент з виробництва на споживання і сферу послуг.

Терористи за два роки знищили майже 19 тисяч людей

Учора Організація Об'єднаних Націй оприлюднила звіт щодо злочинів «Ісламської держави» проти населення Іраку протягом останніх двох років. Про це **повідомляє ABS News**. Щонайменше 18,802 вбитих цивільних осіб в Іраку, і ще майже 36,245 поранених у період з 1 січня 2014 року до 31 жовтня 2015 року — такі страшні цифри наведено в доповіді. На думку авторів звіту, таке масове знищення мирного населення є приголомшливим. Серед злочинів, вчинених бойовиками ІД, у звіті названо: розстріли, відсікання голів, страти з використання бульдозерів, спалення живцем і викидання людей із поверхів будинків. У доповіді зазначається, що нині «Ісламська держава» утримує в рабстві майже 3500 осіб: переважно жінок і дітей, єзидів за національністю.

Протистояння навколо Конституційного суду триває

«Голос України» вже інформував про перипетії, пов'язані з ухваленням правлячою більшістю у Польщі змін до закону про Конституційний суд, які спричинили протести опозиції та маніфестації супротивників обмеження незалежності КС. Комітет захисту демократії очолив протестний рух. Також це питання уже вивчають в євросоюзівських структурах. А тим часом у протистояння з партією влади відважився вступити голова КС Польщі Анджей Жеплінський. У своїй діях КС керуватиметься винятково положеннями конституції, а «зміненого закону не бачить і не бачитиме до часу, поки КС не ухвалить рішення в цій справі», — заявив А. Жеплінський в ході авторського ток-шоу на другому каналі громадського телебачення, куди ведучий запросив його, всупереч заборони нового провладного керівництва телебачення. Голова суду прогнозує, що в середині лютого КС розгляне (за поданням опозиції) внесені партією

влади «Право і справедливість» (ПіС) і підтримані президентом зміни до закону про КС та прийме рішення у складі десяти суддів, а не 13, як це передбачають нововведення, що, нагадаємо, за всіма формальними ознаками набули законної сили. Голова КС визнав, що, з правової точки зору, нині вважаються обраними 18 замість передбачених конституцією 15 суддів КС, але він «не відступить від букви основного закону навіть на міліметр». Ця колізія виникла через те, що попередній Сейм обрав 5 суддів КС (в тому числі двох «про запас»), а нинішній склад нижньої палати парламенту — замість двох, що було б конституційно обгрунтовано, обрав у листопаді п'ятьох «своїх», яких негайно привів до присяги президент, відмовившись приводити до присяги трьох «чужих», які, згідно з вердиктом КС, цілком законно отримали свої мандати від парламенту попереднього скликання. Проблему, на думку голови КС, повинен вирішити президент, від якого КС «ще не отримав

відповіді, чи він прийме присягу трьох законно обраних суддів». У партії влади попередили, що не опублікують рішення КС у «Віснику законів» (за це в Польщі відповідає міністр Кабінету міністрів), бо його ухвалення у десятиособовому складі суперечитиме чинному законодавству. Але це не єдиний можливий інструмент блокування роботи КС. У контрольованій більшістю сеймовий комісії з питань юстиції та прав людини погрозували також зупинити бюджетне фінансування КС на 2016 рік, якщо голова суду не діятиме згідно зі зміненим законом про КС. Були також заклики до голови КС добровільно подати у відставку, і навіть відверті погрози. Міністр юстиції Збігнев Зьобро пригрозив А. Жеплінському прокуратурою за поїздку делегації КС до КНР, де, мовляв, «порушуються права людини». Натомість євродепутат від ПіС, правник за освітою та колишній суддя Януш Войцеховський серед ймовірних сценаріїв примусу голови КС до покори «назвав затримання його поліцією», як-

що той не дасть змоги п'ятьом суддям, обраних нинішньою парламентською більшістю, увійти до зали засідань та зайняти місця за суддівським столом, щоб виконувати свої конституційні повноваження». Польські вчені-конституціоналісти також не можуть дійти згоди. Частина вважає, що «ні голова, ні весь КС не можуть ігнорувати змін до закону, поки КС не змінить їх своїм рішенням». Більшість, однак, наполягають на тому, що оскільки Конституція є законом прямої дії, то Конституційний суд під час розгляду конституційності нововведень повинен керуватися Основним Законом та працювати згідно із попередніми процедурами. Щоб дати приклад дотримання букви закону, А. Жеплінський днями включив до складу суддів з правом постановляти рішення двох суддів, обраних нинішньою більшістю Сейму. Тепер, за словами голови КС, «м'яч на полі президента». **Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.** Варшава.

У Японії ухвалено додатковий бюджет

Депутати нижньої палати японського парламенту внесли зміни до бюджету нинішнього фінансового року, який в країні, як відомо, закінчується 31 березня. Вони додатково збільшили витратну частину бюджету на 3,32 трильйона єн (майже 28 мільярдів доларів). Інакше кажучи, додали по трильйону на кожний місяць, враховуючи й січень. Як повідомляє агентство Кюдо, третина з цієї суми призначається на реалізацію багатопланової програми японського уряду щодо збереження кількості населення в країні до 2050 року на рівні не нижче, ніж 100 млн. громадян. Нині населення Японії становить майже

127 млн. осіб (126,958 тис. за переписом 2015 року). Однак низька народжуваність та поступове старіння нації навіть за рекордної тривалості життя можуть призвести до того, що населення Японії за сто років зменшиться до 42,9 млн. осіб. Такі дані було оприлюднено в Міністерстві охорони здоров'я, праці та добробуту ще кілька років тому. Відтоді було ухвалено чимало пропозицій, спрямованих на збільшення коефіцієнта народжуваності та поліпшення медичного обслуговування, житлових умов і умов праці для молодих сімей. Перед Новим роком японський уряд запропонував комплексну програму збереження

кількості населення в країні. Зокрема, вона включає в себе будівництво нових дитячих садочків, медичних закладів, а також турботу про людей старшого віку, створення умов для продовження їхньої участі в національному виробництві, а для немічних — підтримання їхнього здоров'я. На ці проекти з доданої до бюджету суми буде спрямовано майже 1,16 трильйона єн (майже 10 мільярдів доларів). Перед державою постає завдання створити умови та заохотити молодих людей до створення сімей, а також до збільшення народжуваності і довести коефіцієнт народжуваності з нинішнього 1,42 хоча б до 1,8, що значно уповільнить

процес скорочення населення. На другому місці серед заходів, які вважаються невідкладними і такими, що не можуть «зачекати» на новий бюджет, відновлення регіонів, котрі постраждали від землетрусу та цунамі 11 березня 2011 року. Це вже п'ята річниця від часу страшного стихійного лиха. Уряд передбачає надати з додаткового бюджету 821,5 мільярда єн (7 мільярдів доларів) — переважно у вигляді позик та кредитів. Наступну невідкладну допомогу буде надано японським виробникам сільськогосподарської продукції (340 мільярдів єн, або 2,9 мільярда доларів) для пом'якшення їх адаптації до умов ро-

ПЛАНЕТА

Вантажівки — через один пункт перетину, водіїв — через інший

У напрямку до Казахстану вирушив наш перший, після запровадження Росією обмежень на транзит вантажів з України, конвой із восьми вантажівок. Про це повідомила заступник міністра економічного розвитку і торгівлі, торговий представник України Наталія Микольська. Водночас заступник міністра повідомила, що РФ висуває нові вимоги. Так, з 11 січня всі транзитні автомобілі пересилаються територією Білорусі. Відомо, що Москва визначила на білорусько-російському кордоні один пункт перетину для українських вантажівок і один — залізничний. Тепер нова вимога: українські водії (на відміну від вантажівок, якими вони керують) можуть перетинати тільки україно-російський кордон. Тобто, коли наші водії заїжджають в Білорусь, а далі хочуть в'їхати до Росії, вони отримують відмову з мотивацією російської сторони — наймайте російських водіїв», — розтлумачила пані Микольська. Отож тепер у Києві уважно стежать, чи дістанеться конвой кінцевого пункту призначення.

Як уже повідомляв «Голос України», 1 січня набули чинності обмеження на транзит українських вантажів територією Росії до Казахстану. 6 січня секретаріат Посовної організації торгівлі поширив серед країн-членів СОТ заяву України про застосування Російською Федерацією незаконних та дискримінаційних обмежень у торгівлі.

Чи переживуть біженці балканські морози?

Тисячі біженців, які перебувають у таборах тимчасового утримання в Македонії та Сербії, піддаються ризику замерзання і застуд через низькі температури. У вівторок стовпчик термометра в цих країнах опустився нижче -20 градусів, а сніжні замети в прикордонних приміських пунктах сягали 15—20 сантиметрів. Як пишуть сербські газети, потік біженців із Сирії, Афганістану й Іраку не спадає і цими несприятливими холодними днями. Міжнародна організація «Врятуйте дітей» із тривогою повідомляє, що діти біженців приходять до приймальних пунктів «з посинілими губами, а також страждають від стресу, спричиненого холодом і снігом. У багатьох висока температура, респіраторні захворювання і ранні ознаки гіпотермії». До таборів біженців вирушили дитячі лікарі-доброvolьці, але їх дуже мало, і оглянути всіх новоприбулих маленьких біженців вони не в змозі. Скоротити потік тих, хто біжить до кращого життя, владі Греції, Македонії і Сербії не вдається. Президент Греції навіть дорікнув владі Анкари через те, що вона майже нічого не робить для того, щоб зупинити іммігрантів, які прагнуть потрапити до Європи. Він обвинував службовців турецьких портів у тому, що вони допомагають нелегальним трафікантам переправляти на різних плавзасобах біженців на грецькі острови. Ці суденця такі небезпечні, що небагато їх досягає бажаних євросоюзівських берегів. Турецький високоурядовець категорично спростував це обвинування і заявив, що Туреччина робить усе для припинення трафіка біженців до сусідньої країни, звідки вони вже з тимчасовими документами прагнуть дістатися благополучних країн. Якщо, звісно, переживуть небувалі балканські морози. **Ярослав СЕРГІЄНКО.**

У Запоріжжі, поруч із будівлею облпрокуратури та поліції, двоє невідомих у масках із травматичної зброї поранили у щелепу 24-річного молодого чоловіка. Злочинці відібрали у нього сумку з 350 тисячами гривень. Постраждалий у лікарні, триває слідство, повідомляє наш власкор Леонід Сосницький

У Старокостянтинівській центральній райлікарні запрацював лапароскоп. Його придбали завдяки коштам, виділеним із обласного бюджету. До цього хворим із цілою низкою діагнозів доводилось їхати до Хмельницького, інформує наш власкор Ірина Козак

«Гібридна геостратегія» Кремля — загроза всій цивілізованій спільноті

Особливості, цілі та заходи

У контексті геополітичних планів та проєктів Російської Федерації щодо реалізації заходів «гібридної політики» в сучасних умовах дедалі більше превалює її сутю національна геополітика та дещо видозмінене право сили (в рамках «гібридної війни» та «гібридного миру»). В плані вирішення цих завдань геостратегія Російської Федерації визначає цілу низку заходів (у тому числі «асиметричних»), спрямованих на зміцнення політичної, економічної та військової потужності Росії, збереження та посилення її міжнародного впливу, а також на створення політичних, економічних та інших (у тому числі безпекових) союзів з іншими країнами. Тобто, геостратегія сучасної Росії пріоритетно спрямована на її національні інтереси.

Основна суть та змістовність «гібридної політики» Росії стосовно окремих країн (Україна, Грузія, Молдова, Казахстан, Греція, Сербія, Македонія, Фінляндія, Польща, США) або коаліцій країн (ЄС, НАТО, СНД, країни Балтії, країни Причорномор'я, Балканські країни), серед іншого, відображається у відповідних планах (проєктах, програмах) шляхом їх цілеспрямованого розповсюдження чи декларації (різними каналами та з різних джерел) у вигляді загроз, погроз, фейків, чуток, «інформаційних бомб» тощо. Як приклад наведемо лише неповний перелік реальних складових «гібридної політики» сьогодення Росії з урахуванням її власних інтересів щодо:

* планів можливого застосування російською стороною ядерної зброї у майбутньому протистоянні з НАТО/США;

* наявності безпосередньої «загрози» з боку НАТО/США для Російської Федерації;

* планів реалізації різного роду проєктів (створення держави «Новоросія»; інтеграція окупованих територій Донбасу в Російську Федерацію; створення окремих державоутворень «Донецька народна республіка» і «Луганська народна республіка»; інтеграція окупованих територій Донбасу в Україну на принципах федералізації; введення миротворчих сил Російської Федерації на Донбас тощо);

* планів Росії стосовно проведення широкомасштабної операції проти України з виходом на Крим та Придністров'я або захопленням Києва й усієї Лівобережної України;

* визнання легітимної належності Російській Федерації Кримського півострова в обмін на припинення Росією війни на Донбасі;

* реанімації ідей так званих «другої Ялти» та «другого Потсдама» — як закулісних домовленостей Кремля зі США;

* розповсюдження інформації, що США «здали Україну Москві» за її підтримку у питаннях Ірану, Сирії та ІД («Ісламської держави»);

* розповсюдження інформації, що Україна постачає для бойовиків ІД переносні зенітно-ракетні комплекси (ПЗРК) FN-6 «Manpads» китайського виробництва за отримання від них енергоносіїв;

* пропагування ідей вирішення російсько-української кризи мирним шляхом на принципах федералізації України за «боснійським» сценарієм чи «другої Чечні» або «заморожування» конфлікту за варіантами (сценаріями) Придністров'я, Абхазії, Південної Осетії та Нагірного Карабаху;

* підготовки до проведення «гібридної війни» проти країн Балтії, Причорномор'я, Грузії, Молдови, Казахстану, Азербайджану, Фінляндії, Польщі тощо;

* початку реалізації планів побудови газопроводів до Європи в обхід України або у східному напрямку — до Китаю та Японії.

На думку переважної частини провідних західних і українських експертів (дипломатів, політологів, аналітиків та військових спеціалістів), у рамках подібної «гібридної політики» Москва рішуче та агресивно налаштована повернути Україну до сфери свого впливу за будь-яку ціну.

«Гібридна політика» — це цілеспрямоване комплексне застосування політичних, дипломатичних, торговельно-економічних (у тому числі кредитно-фінансових, паливно-енергетичних, військово-технічних тощо), а також інформаційно-пропаган-

дистських та інших, у тому числі нетрадиційних («асиметричних») заходів однієї держави (або коаліції держав) з метою підпорядкувати собі внутрішню і зовнішню політику іншої/інших за допомогою широкого спектра прихованих способів та механізмів підкупу, залякування та шантажу як керівництва політичних та бізнес-еліт, так і різних партійних та суспільних груп, а також загалом населення цих держав.

Росія проти України

В умовах реалізації «гібридної політики» Російської Федерації проти України на перший план виходять інформаційні операції та інші «асиметричні» важелі впливу.

Важливою складовою «гібридної політики» Росії проти України (в рамках її інформаційної складової) постає прагнення агресивно діяти як на свідомість керівництва політичних та бізнес-еліт, так і різних партійних та суспільних груп, а також загалом на населення України. Іншими словами — це прагнення не знищити мільйони людей, а залякати й деморалізувати їх (зламати їх волю до спротиву!) — і тим самим зробити слухняним інструментом у власних неоімперських цілях.

Не менш важливими складовими «гібридної політики» Росії проти України постають й інші — «асиметричні» — важелі впливу, а саме: паливно-енергетичні, торговельно-економічні, гуманітарні, екологічні та інші нетрадиційні асоціальні (релігійно-етнічні, культурологічні тощо).

Росія проти об'єднаної Європи та НАТО/США

Водночас проти об'єднаної Європи, а також НАТО/США мета «гібридної політики» Росії (читай — режиму Путіна) є більш масштабною (має геополітичний характер), а саме: підірвати у країн Східної Європи і Балтії відчуття благополуччя та впевненості щодо їх гарантованого захисту з боку ЄС і НАТО, а в ідеалі — вбити перманентний клин між США та їх

європейськими союзниками (Європейським Союзом), а також між західними союзниками та країнами Східної Європи і Балтії.

Росія проти Європейського Союзу

Головні цілі, які переслідує В. Путін проти Європейського Союзу, — це недопущення розширення та повний розвал Європейського Союзу. Він цілком ненавидить Європейський Союз і прагне розділеної Європи, фактично маніакально повторюючи лукавого російського імператора Олександра I та підступного «вождя усіх народів» Й. Сталіна. Історія його нічого не навчила, а, значить, суворо покарає за незнання її уроків.

Наочним прикладом реалізації заходів «гібридної політики» Росії у Європі є її провокаційна діяльність на Балканах, перш за все стосовно Греції («вирвати» її з ЄС), Сербії, Македонії та Боснії і Герцеговини (не допустити їх входження до ЄС).

На сьогодні (як ніколи!) російська «гібридна політика» стосовно Європейського Союзу є реальною загрозою, яку більшість європейських очільників та політиків просто недооцінюють або «сором'язливо» не хочуть помічати, в тому числі, що стосується загрози підтримки путінською Росією європейських ультраправих та ультралівих партій і політичних рухів.

Мова йде про системну підтримку Росією (читай — режимом Путіна) європейських ультраправих та ультралівих політичних сил (Франції, Італії, Угорщини тощо), і ця провокаційна підтримка може призвести до обмеження прав базового електорату, який сповідує ключові європейські цивілізаційні цінності.

Таким чином, те, що путінська Росія робить зараз в Європейському Союзі й загалом у Європі, без перебільшення можна назвати її провокаційною і підступною «гібридною політикою». І що скоріше ЄС зможе розробити і впровадити комплексну та ефективну політику стосов-

но Російської Федерації, то краще буде для самого Європейського Союзу.

Росія проти НАТО

Головними цілями «гібридної політики» В. Путіна проти НАТО є недопущення розширення та повне руйнування Північноатлантичного союзу, і кращий спосіб цього досягти (за путінським сценарієм) — відібрати частину Балтії. За оцінками путінських апологетів, Балтійські республіки Естонія і Латвія — це краще місце для того, щоб знищити НАТО та показати, що 5-та стаття Північноатлантичного договору не діє. При цьому, якщо ФРН не відповість на вторгнення Росії у Балтію, якщо Франція залишиться осторонь і буде проведена лише чисто американська операція, це призведе до розпаду НАТО. А це найбільше побоювання, перш за все, для «нових» країн-членів НАТО, бо їм стане зрозумілим, що зобов'язання НАТО зі взаємного захисту — брехня (блеф), а військовий альянс фактично розвалиться, залишивши країни Східної Європи знову уразливими для російського впливу. Таким чином, Путін зможе зробити те, чого ніколи не змогли досягти радянські лідери — подолати НАТО.

За оцінками провідних західних експертів, це є найзаповітніша мета Путіна і його величезна спокуса. При цьому він може відступити на будь-якому етапі, але ж спокуса занадто велика — знищити НАТО! Ризик великий? Так. Але ж і винагорода величезна!

На сьогодні логіка російської «гібридної політики» стала ще небезпечнішою. Російська Федерація, у надії компенсувати слабкість власних звичайних збройних сил, значно понизила критерії використання ядерного озброєння. В той час, коли радянські лідери розглядали ядерну зброю виключно як засіб стримування, існуючий саме для того, щоб їм ніколи не треба було скористатися, ставлення В. Путіна до нього видається принципово іншим.

Так, нова редакція Воєнної доктрини Російської Федерації (президент РФ В. Путін підписав відповідний указ наприкінці грудня 2014 року) припускає застосування ядерної зброї у разі неядерної війни, яка може нести загрозу існуванню держави. І це більше, ніж прості слова: Москва неодноразово заявляла про свою можливість і підготовку до використання ядерної зброї навіть у більш обмеженій війні.

Це страхотливо низька планка для використання ядерної зброї, особливо зважаючи на те, що можлива війна, найімовірніше, почнеться біля кордонів Росії та на східних кордонах країн-членів ЄС і НАТО. І це наводить на думку, що Путін зайняв позицію, яку лідери часів «холодної війни» вважали взагалі немислимим: що в «обмеженій» ядерній війні можна вижити і навіть виграти. Подібне рішення Путіна є найнебезпечнішим для усього цивілізованого світу з часів кризи 1962 року.

Таким чином, на сьогодні практична реалізація російської «гібридної політики» цинічно руйнує європейську та світову архітектуру безпеки, і слідом за Грузією та Україною можуть бути й інші країни, у тому числі країни-члени ЄС та НАТО. Не розуміючи або не помічаючи цього, цивілізований світ не зможе надати адекватну відповідь на путінську як приховану, так і відкритую агресію.

Цілком природно постає питання: що робити? Над цим варто замислитися кожному небайдужому громадянину. Свою точку зору я викладу в наступній публікації.

Юрій РАДКОВЕЦЬ, віце-президент НАЦГД «Борисфен Інтел», кандидат військових наук, доцент, генерал-лейтенант запасу.

Російський солдате, кидай рушницю, іди додому!

«До Києва збиралася все життя, і так раптом і так сильно полюбила. Місто, здається, здатне вилікувати мене від усього», «Спасибі всім українцям, хто подарував мені своє тепло зараз, коли навколо майже один тільки холод і ніч, і до весни так далеко...», «Люди спокійніші й добріші, ніж у Москві, хоча війна йде на їхній території», «Чого немає: фашистів, свастики, американців. І ненависті до Росії! Що є: смачна їжа, вільне, багатогранне ТБ, дощ узимку. Що відчувала: смуток, сором... Надію!»... Це лише кілька відгуків росіян, які ризикнули поїхати в лігво «хунти і бандерівців» і щиро поділилися побаченим у «ворожій державі» зі своїми співвітчизниками, у яких пазли вражень складаються з ідіотських телесюжетів. Обнадіює те, що в Росії є люди, здатні називати речі своїми іменами й бачити світло і добро. Що давно має бути не просто нормою, а законом миру. Якого ждають усі.

Вадим КАРАСТЕЛЬОВ (Москва, політолог):

— Від давньогрецького філософа Демокріта в спадщину залишився вислів «Зло незаслужене — подвійно зло» і додам, що зло повертається назад. Царська Росія не раз вплутувалася в ганебні війни, які приводили до катастрофічних наслідків. Однією з таких була Кримська війна наприкінці XIX століття, яку спочатку суспільство гаряче підтримало, а потім, коли почали надходити похоронки й тисячі родин втратили своїх близьких, коли почали задумуватися про те, навіщо ми там воюємо, то тоді ця війна стала одним з останніх цвяхів у труну самодержавства. У Росії завжди були і є люди, які не тільки бачать божевілля влади, а і намагаються щось зробити для її протверезіння й, насамперед, щоб самим не втратити свого людського достоїнства. Того дня, коли зелені чоловічки ввійшли до Криму, я, перебуваючи на конференції у Вашингтоні, поїхав до посольства Росії в США з антивоєнним гаслом. До речі, коли готувалося військове вторгнення до Іраку, то я брав участь в антивоєнній акції протесту, організованій Міжнародною Амністією, перед приміщенням ФБР в американській столиці. Нам треба пам'ятати вислів німецького мислителя Юргена Хабермаса «Держава — це громадська влада» і докласти щоденних зусиль для реалізації цього. Торік ми разом з українськими колегами через відеоконференцію обговорювали роботу Ханни Арендт «Особиста відповідальність при диктатурі», думаю, що там є багато корисного для нас сьогоднішніх. Нам треба разом читати, думати й діяти.

Олександра МЕДВЕДЄВА (Пенза, блогер):

— Незважаючи на самовідчуття щастя, постійним фоном іде жах від того, що відбувається з країною. Від стрімкого скочування в далеке минуле, від розв'язання воєн і захоплення чужих земель, від участі у війнах у чужих країнах на боці лайна. Жах від країни, що погрузла в убогості та корупції. Жах від незначності особистості й значимості людського життя в цій країні. Жах від убивств політиків і фотографій їх чорних від горя матерів, жах від безкарних убивств журналістів, жах від потоків неправди й бруду, що заливають незамутнені мізки співгромадян. І це все про неї, про рідну країну, громадянами якої ми всі і є. Співучасниками іншими словами. І якщо говорити про себе, то тільки родина мені допомагає збе-

мивна ганьба. «Норд-Ост» і безглузді жертви — ганьба, страшна ганьба Росії. Чеченська війна — ось ганьба Росії... Втім, якщо в XXI столітті існує країна, в якій людина, котра вбила мільйони людей у минулому столітті, стала ідолом поклоніння, — це пропаща країна. У якій допускається, а не забороняється, святкування дня народження масового вбивці, у якій відкриваються музеї, що вихваляють убивцю, країна, що виправдує

сить шкоду моїй країні, моїй родині й мені особисто — перепрошую за такий егоїзм. Думаю, що мир потрібен і росіянам, і українцям. Це потрібно для того, щоб провести в наших країнах нормальні економічні реформи, а в умовах війни це неможливо. Мені подобається Україна, подобається український народ, який прагне свободи, незалежності, кращого життя. Вірю і сподіваюся, що й ми, росіяни, коли-небудь

Антивоєнний пікет Руху «Солідарність» у Москві на Третяковці.

регти сили й віру, допомагає боротися й не здаватися, тому що мовчати не можна, треба протистояти, висловлювати своє ставлення до зла. І переживати ці лихоліття теж допомагає тільки родина, справжня любов і віра одне в одного. Отож, і це, особисте щастя, воно неповне, воно затьмарене дійсністю. Загиджено, я б сказала, і щодня доводиться очищати його, наскільки це можливо. Від лицемірства вже нудить. От скажіть, зелені чоловічки не порушили суверенітет іншої країни, хіба? Не вторглися на чужу територію? Не забрали її собі? Порушили, вторглися, забрали. Ой, а чи не за допомогою цих чоловічків розпочалася війна на значній частині чужої території? Не зруйнували міста? Не вбили сотні безневинних людей? Влаштували, зруйнували, убили. А чи не за допомогою зелених покидьків збили малайзійський Боїнг, у якому загинуло 298 безневинних людей? За допомогою й за особистої участі. А тепер, останнє запитання, хто ці зелені чоловічки, що безупинно встають із колін? А ті самі, які плюють на міжнародні закони, ті самі, котрим плювати, над чією територією літати, ті самі, у яких Іскандери захиляються від сміху. І от цих людей Туреччина одним точним ударом поставила на місце, після декількох десятків попереджень, взяли й дотримали слова. Ганьба Росії — це 20 мільйонів бідних. Це пам'ятники сталіну в XXI столітті. Це гіркін-стрелков. Крим — ганьба Росії. Строк Ільдару Дадіну, Олегу Сенцову etc. — ось справжня ганьба Росії. Люди, що кричать «ми все стерпим» — ось ганьба Росії. «Курськ» — страшна, незабутня й нез-

ці вбивства — повинна вмерти, зникнути. Її просто не повинно бути. Даруйте, більше мені немає чого додати.

Софія ІВАНОВА (Рязань, вчитель):

— Випадково подивилася сюжет з новин на «П'ятому». Якийсь високопоставлений французький політик відвідує Донбас, оглядає зруйнований війною аеропорт, вулиці... Кажуть у камеру телеканалу французькою: «Ми прагнемо якомога точніше донести військову й гуманітарну ситуацію на Донбасі до французької громадськості, усе, що стосується прав людини». Далі — про юристів в їхній команді. Жодного слова про Київ, Москву чи ще щось, пов'язане з якою-небудь владою... Російський журналіст транслює: «Їхнє завдання — зрозуміти, як ефективно зібрати докази військових злочинів режиму Порошенка...» Нормальний переклад, чи не так?

Абдурашид САЇДОВ (Москва, лікар-хірург):

— Український і російські народи приречені жити в дружбі та добросусідстві. Непорозуміння, тертя бувають і з рідними братами, все це минає. Бажаю, щоб якнайшвидше відновилися наші відносини (хоча коли кажу «наші», не зараховую себе до ворогуючого табору). Добра й процвітання всім сусідам!

Олександр БУЛГАКОВ (Санкт-Петербург, приватний трейдер):

— Я проти війни. Насамперед тому, що вона прино-

прокинемося й проженемо своїх шахраїв, злодіїв і бандитів з влади, так само, як українці прогнали банду Януковича. Вірю й сподіваюся, що колись повернеться нормальне, мирне життя.

Ната БАРАТЕЛІ (Кутаїсі — Перм, лікар-педіатр):

— Уся моя Україна на сьогодні зосереджена в Кривому Розі. Там живуть мої Чорні-Целінко-Москаленко-Бренери, яких дуже-дуже ніжно люблю, з якими хочу зустрітися, обійняти і поцілувати, сісти за один стіл, освідчитися в коханні, відламавши хліба, випити ароматного домашнього вина, поспівати з ними українських і грузинських пісень. Україна сьогодні — це моя Оксана фон Франк — «баронеса», як жартуючи й люблячи її називаю, котра живе в Челябінську! Через спілкування, характеру й владі цих конкретних людей я й люблю Україну. Вона ввійшла в моє серце, і хочу, щоб Вона була! Була єдиною, сильною і для людини! Важко говорити про любов, завжди важко, але так легко заспівати! Хіба це не доказ любові?! Спонтанно і з братом взяли й заспівали таку солодку українську пісню в Новорічні свята. Звичайно, далеко від досконалості й, можливо, від першоджерела, але всім серцем і душею!

Дорогі українські генацвале! Мирного неба над головою, здоров'я, тепла й любові в душі! Відродження й процвітання улюблений Україні!

Підготувала Наталя ЯРЕМЕНКО. Фото Василя ПЕТРОВА.

Змагалися за «Кубок Героїв»

У Полтаві відбулися благодійні змагання зі змішаних єдиноборств. Організували турнір, на який приїхали спортсмени з Одеси, Запоріжжя, Тернополя, Комсомольська й Донецчини місцеві футболісти фанати, об'єднані у спільноту «Ультрас». Поединки стали своєрідним продовженням літнього футбольного суперництва між ними на честь одного з полтавських фундаторів згаданого руху Антона Грицяя, котрий пішов добровольцем на фронт і героїчно загинув, захищаючи Батьківщину від терористів і загарбників.

Цього разу змагання присвятили полеглим за Україну героям і водночас вирішили зібрати кошти на підтримку тих, хто боронить її сьогодні. Тож за вхід до зали організатори просили покласти у скриньку для благодійних пожертв 30 гривень. Чимало глядачів кидали туди більші суми.

Загалом на «Кубку Героїв» зібрали 10 тисяч 787 гривень. Ці кошти передадуть на придбання необхідних речей для бійців зведеної штурмової роти «Карпатська Січ» 93-ї окремої механізованої бригади.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтава.

Так думають діти

Ми, дорослі, переживаємо за сьогоднішній і майбутній. А що думають діти? Що хвилює їхні чисті душі та щирі серця в нелегкий для нашої країни період?

Нещодавно у Барвинівській ЗОШ I—III ступенів провели соціологічне опитування на тему «Що я скажу президенту Росії Путіну, якщо зустрінуся з ним?». Учні охоче висловили свої думки. Це чесні й не за віком мудрі та відверті погляди юних громадян. Саме такі, як вони, небайдужі, стають справжніми патріотами, волонтерами, захисниками рідної землі. У всіх дітей одне бажання: щоб припинилася війна і настав мир. Але окремі учні мають свої «родзинки» істини. Ось вони:

Ілля Недзельський, 6 клас:

— Україна — вільна держава... Ми будемо битися до останнього подиху і ніколи не здамося... У нас є гідність.

Юрій Чепа, 6 клас:

— Зупиніть цю війну. Ми будемо мирно жити в добрі та злагоді. Загиблим — вічна пам'ять.

Ярослав Пубанець, 6 клас:

— Навіщо вбивають невинних людей? Якби вам пустили кулю в ногу, то ви відчули б біль? Отак і людям болять.

Валентина Андрійчук, 7 клас:

— Коли припините війну, приїжджайте в нашу Барвинівку, в школу, побачите, як ми живемо і вчимося. Не треба людей вбивати. Не треба в літаки стріляти...

Ніна Хоменко, 7 клас:

— Молодих хлопців забирають живих, а привозять мертвих. Навіщо батькам роблять таке зло?

Ліда Бондар, 9 клас:

— Усі люди мріють про мир і спокій, тож дайте їм те, що хочуть.

Олег Новицький, 11 клас:

— На Путіна чекає суд, якщо не земний, то Божий.

Так, як думають ці діти, мабуть, думає і вся Україна.

Володимир ТРОЯНОВСЬКИЙ, учитель Барвинівської ЗОШ Новоград-Волинського району Житомирської області.

Місто «струшують» арт-інтервенціями

Знизити рівень конфліктності в суспільстві можна за допомогою інструментів сучасного мистецтва, впевнені члени Центру молодіжних ініціатив «Тотем» Сергій Дяченко (на знімку праворуч) та Юлія Манукян (на знімку внизу). Майже 20 років вони реалізують у Херсоні проекти, пов'язані з культурним розвитком міста, залучаючи до діяльності і людей, причетних до мистецтва, і тих, для кого ця частина життя поки що залишається темним боком Місяця.

Цього разу спільно з фондом громади міста Херсон «Захист» та ініціативною групою проекту «СОУС. Культура юга України» центром запущено проект «Арт-підхід до діалогу», метою якого стало примирення роз'єднаних через суспільно-політичні

проблеми мешканців Херсонщини. Організатори ініціативи розмірковували, яку силу має культура у вирішенні конфліктів.

— Проект називається «Арт-підхід до діалогу». Діалог між ким і ким?

Сергій Дяченко: — Дуже складно, коли у вас тема, яка не об'єднує, а навпаки. Війна. Претензія один до одного. Арт-підходи завжди краще працюють, тому що це щось третє, що не стосується проблеми напруги. Це сучасне мистецтво, це не етнографія, тому тут нема яскраво вираженої однієї чи другої національної сторони. Це щось таке інтернаціональне, що привертає увагу. І це інтернаціональна мова — мова мистецтва, яка зрозуміла тим, хто не розуміє іншої.

У проекті багато рівнів безпосередньо діалогу. По-

перше, це художники. Ми, зокрема, співпрацювали з митцями, які залишилися в Криму, працювали с переселенцями. По-друге, це діалог художника і громади. Виставка проходила в бомбосховищі. Для нас було важливо, як проект сприймають мешканці Херсона чи навіть цього двору, де бомбосховище розміщене. Проект їх зацікавив, бо вони ніколи не бачили бомбосховище з цього боку і не знали, що там можна робити такі акти мистецтва або вести розмову на такі складні теми.

По-третє, діалог іще й із владою. Така практика в нас була, коли шукали приміщення для цієї виставки. Всі міські комунальні об'єкти перебувають у власності управління житлово-комунального господарства, і його представники підшукували нам приміщення. Мені сподобалося, що в них був такий азарт. Вони не вірили, що прийдуть люди, що з'являться якісь відгуки і їх теж похвалять за те, що місто так підключилося до цієї справи.

— Тобто, на вашу думку, примирення, про яке йдеться у вашому проекті, можливе тільки через діалог?

Сергій Дяченко: — Так. У будь-якому вигляді, але цей діалог повинен бути. Наприклад, на виставці був фотопроєкт, присвячений місту Скадовську. Що

може спонукати до примирення людей, які абсолютно різні: хтось працює в магазині, хтось — на будівництві? В них можуть бути різні точки зору стосовно того, що відбувається в країні, але їх усіх об'єднує одне — любов до свого рідного міста. Дівчина-фотограф запропонувала приміряти усім розкішні вуса засновника Скадовська. І по обличчях людей на знімках можна було побачити, наскільки вони раді такій темі, яка поєднує їх усіх.

— Наскільки велика роль на цьому шляху примирення у культури?

Сергій Дяченко: — Мистецтво — це універсальна мова. Повернути Крим і Донбас можна не війною, не закидаючи один одному, не пошуками того, хто винен, а чимось третім. Це може бути економічне зростання України. Але з нашого боку ми кажемо, що культура — це теж за-сіб, який може допомогти у цьому. Вона поєднує, відволікає від багатьох проблем, захоплює повністю. Я не знаю більш універсальної мови.

Але й культурі струс не обійден постійно. Як Майдан перетрусив нас, так і мистецтво треба перетру-

шувати, щоб воно не зас-тривало у чомусь, не тонуло в якомусь болоті, щоб рухалося вперед. В нас є ще думка зробити його конструктивним, аби потім впроваджувати у галузь містобудування. Запустити оці арт-інтервенції у покинуті підприємства, будівлі, заводи, парки, які нікому не цікаві, щоб привернути увагу до цих проблем. Коли там щось з'являється цікаве, місцеві мешканці починають підтягуватися, починають займатися благоустроєм самотужки. Це теж діалог.

Спілкувалася
Маруся ПЕДОРЕНКО.

На знімку: фрагмент виставки «Арт-підхід до діалогу».

Фото надані автором.

Драма як терапія

Форум-театр представив історії переселенців і за їхньою участю

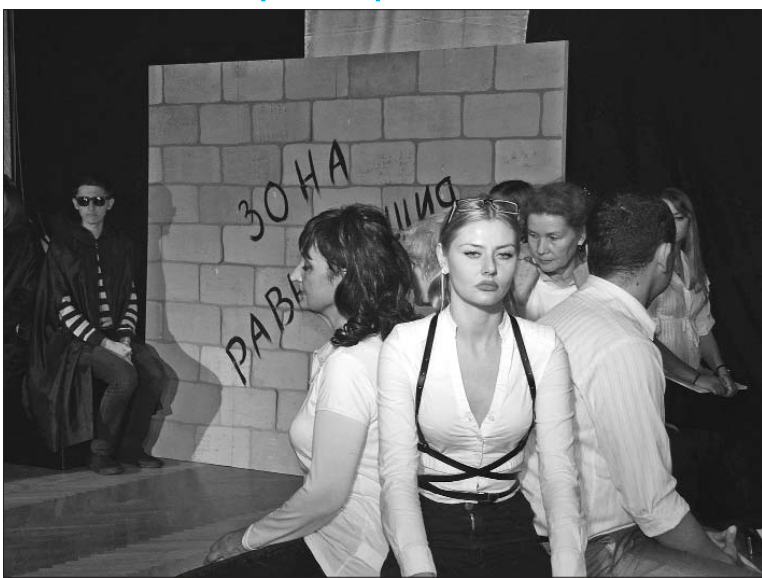
До нових показів готуються цими днями учасники документальної вистави «Кардіограма байдужості». В основу роботи лягли реальні історії людей, чие життя радикально змінилося після окупації й початку військового конфлікту на сході України. Ідея працювати з переселенцями за допомогою формату документального театру виникла в керівника проекту «Жити заново. Театр як можливість» громадської організації «Діалог» Яніни Ковальчук і режисера-тренера Лариси Калініної.

У лютому виставу побачать у Миколаївській філії Одеської юридичної академії, у коледжі при філії, а також у Миколаївській філії Київського національного університету культури та мистецтв.

Наболіла тема — байдужість

Нині в області приблизно вісім із половиною тисяч переселенців. «Перед нами стояло непросте завдання — допомогти їм соціально адаптуватися, акліматизуватися, увійти в наш міський простір, для цього ми знайомилися й спілкувалися з ними, дізнавалися про їхні проблеми», — розповіли організатори проекту.

Створенню документальної вистави «Кардіограма байдужості» передувала значна попередня робота. Для реалізації проекту були зібрані різні люди, які зовсім не знали один одного. У багатьох не було досвіду сценічної діяльності, та ще й із використанням нової для них методики документального театру. Треба було познайомити учасників, знайти точки зіткнення, створити колектив, який би об'єднала одна спільна ідея. А найголовніше — практично всім учасникам проекту потрібно було допомог-

ти вирішити свої внутрішні психологічні проблеми й змінити ставлення до навколишньої дійсності.

До роботи залучили багатьох волонтерів: зокрема, кризових психологів, арт-терапевтів, драма-терапевтів. Серед тих, хто брав участь у створенні вистави, були й старшокласники, і студенти, і люди середнього та пенсійного віку. Довелося багато зробити, щоб об'єднати їх у команду.

На першому етапі група пройшла тренінги, спрямовані на знайомство, розкритість, довіру, отримання навичок роботи в команді, пошук своїх прихованих резервів творчості і т. д. У цьому допомагали заняття з психологами, проведення майстер-класів по роботі з глиною і з маскою. Глина й маска стали тими інструментами, через які учасники змогли краще зрозуміти інших учасників групи, пізнати й прийняти себе. Непростим етапом виявився вибір теми для

майбутньої постановки й інтерв'ю: найбільш значимою для багатьох стала тема байдужості людей.

Наріжний камінь створення документальної вистави — інтерв'ю з незнайомими людьми. За цей час у багатьох учасників проекту зміцнилася віра у свої сили, навички ведення діалогу, з'явилося бажання слухати й чути. І це сприяло тому, що актори не грали на сцені вигадані історії, а говорили з глядачем зрозуміло, простою мовою на незручно гостру, соціальну тему. Монологами стали опрацьовані розмови й інтерв'ю з кількома десятками мешканців Миколаєва й переселенців.

Глядачі долучилися до дійства

Актори, учасники проекту, переосмислювали й пропускали через себе монологи й історії, які ввійшли у виставу. Нерідко на

репетиціях у багатьох стояли сльози в очах від співпереживання. Важливим стало те, що для кожного учасника проекту робота над «Кардіограмою байдужості» була своєрідним тестом на байдужість і небайдужість. Багато монологів спричинили суперечки усередині колективу, ламаючи деякі життєві установки й стереотипи.

У виставі дія відбувалася не на сцені: акторів від залу відокремлювало приблизно півтора-два метри, що стирало межі між сценічним простором і глядачами. Власне, вони ставали учасниками. Емоції й сприйняття глядачів на всіх постановках виявилися схожими: ніхто не пішов байдужим. Така реакція підтверджує один з основних постулатів документального театру, який твердить, що головне — трансформація точки зору глядачів, котрі перебувають у полоні тих чи інших стереоти-

пів. Важливо поставити їх у ситуацію запитання, викликати збентеження від знайомства з незвичними текстами і їх специфічним втіленням, дати поштовх до переосмислення проблеми.

«Кардіограма байдужості» — це кінцевий продукт проекту, але ми поставили собі мету продовжувати розробляти цю тему. Сьогодні нас просять показати виставу в навчальних закладах міста. Робота творчого колективу, створеного в рамках проекту «Жити заново. Театр як можливість», триватиме, бо вона викликала жвавий інтерес у мешканців», — запевняє Яніна Ковальчук.

За словами співрозмовниці, проект виконав і свою виховну функцію, адже представники різних поколінь, жителі міста й переселенці знайшли спільну мову, подружилися й стали спілкуватися. Документальна вистава, у якій вони грають, вплинула і на оточуючих, змінюючи світогляд і руйнуючи деякі стереотипи. І це тільки початок.

Лариса КАЛІНІНА.

На знімках: сцени з вистави «Кардіограма байдужості».

Фото надані автором.

Школа поруч із лінією вогню

На уроки всі 380 школярів Красногорівки на Донеччині приходять до загальноосвітнього навчального закладу № 5. Із п'яти шкіл містечка ця будівля постраждала найменше: лише в одному з класів під час обстрілу обвалився шматочок стелі. А найголовніше — тут тепло, у школі запущено твердопаливний котел. Явка на уроки у цій школі, мабуть, найвища в країні. Батьки просять, щоб діти залишалися і після уроків, бо в класах тепло, а вдома — холодно...

Дорослішають на очах

Рік тому навчання у Красногорівці не проводили — поблизу містечка йшли запеклі бої, люди, хто міг, виїхали, інші рятувалися у сховищах. Першого вересня минулого року, коли відновились заняття, діти зізнавались: дуже раді урокам, учителям і можливості спілкуватися з друзями.

Нині у віцілії будівлі навчаються «школами»: учні кожної з п'яти ЗОШ містечка — окремо. Уроки проводять у дві зміни. Молодша школа починає заняття о 10.30, старша — об 11.30. Тих, хто живе далеко, підвозить виділений автобус.

— Минулої зими діти просто просиділи у підвалах, — розповідає виконавчач обов'язків директора школи № 1 Олена Бардак. — У січні і лютому тут були страшні обстріли... Пам'ятаю: на вулиці мороз, світла немає... Намагалися давати завдання дистанційно — по телефону чи через батьків, коли не було зв'язку. Лише у травні діти вийшли на навчання в одну зі шкіл міста. Дивилася на них і не впізнавала — за одну зиму дуже подорослішали...

Книжки з осколками

Найскладніше у місті учням з мікрорайону «Сонячний», який знаходиться на околиці. До війни вони навчалися в школі № 1. Це була одна з найпрестижніших шкіл міста, яка нещодавно відзначила своє 25-річчя. Її вихованці перемогли в олімпіадах і спортивних змаганнях, вступали до найпрестижніших університетів країни. Нині за кілька метрів від «Сонячного», у сусідній Старомихайлівці, — позиції бойовиків. Саме звідти Красногорівку постійно обстрілюють. Майже всі

доглянуте шкільне подвір'я з квітниками й акуратними доріжками «переоарили» танки.

Сніданок на «буржуйці», а історію вивчають під музику

Олена Бардак їздить на заняття з сусіднього Курахового. Вчительський колектив її школи — справжні подвижники. Вони опановують мистецтво топоти «буржуйки», перевіряють зошити при свічках та газових лампах, їжу часто готують просто на вогнищі. Але до дітей завжди приходять з посмішкою, роблять усе, щоб «діти війни» не відставали у знаннях від однолітків з інших міст України.

...Українську мову у школі викладає вчитель вищої категорії Ніна Малапура. Її вихованці здають ЗНО так, що легко

Красногорівка — місто на підконтрольній Україні території.

нас музична історія. Головне, щоб музика була переможною.

З 4 по 25 грудня минулого року в школі, як і в усьому місті, не було електрики. На котельні працювали генератори, а навчатися доводилося без світла. «Трапляється, приходжу на перший урок, а ще темно, нічого не видно. Діти, втім, уже сидять. Виходила зі ста-

шкіл, як навчаються діти в її місті. Як починається їх ранок (без води, тепла і світла), як розбитими вулицями вони дістаються до школи, радіють теплу, які подарунки замовляють на Новий рік і Різдво. Каже: школярі з Красногорівки радіють найменшому: кольоровим олівцям, ручкам. Коли приїжджають волонтери, просять привезти... зошити і вальонки. Нещодавно на турнірі «Веселі старты» школі подарували м'ячі і «скакалки». Нині це найулюбленіша розвага всіх учнів. До речі, перед святом Миколая у дітей запитали, про які подарунки вони мріють. Усі, зокрема і першокласники, відповіли: мріють про мир. Багато хто додавав: хочу повернутися у свою школу.

— Дуже допомагає школі капелан 28-ї окремої механізованої бригади 2-го батальйону Олег Заболотний. Він кинув клич серед земляків у селищі міського типу Вільшанка на Кіровоградщині. Місцеві підприємці і звичайні мешканці зібрали допомогу для наших діточок. До Дня Святого Миколая надійшли канцтовари, печиво, цукерки, варення... Це було настільки несподівано і тільки приємно для нас! — ділиться радістю Наталія Кібалко.

Керівник навчального закладу намагалася зателефонувати кожному із тих, хто відгукувся на заклик і надіслав красногорівським дітям подарунки. Але оскільки зв'язок поруч із лінією розмежування — ненадійний, співрозмовниця встигла обдзвонити не всіх. І тому просить передати низький уклін мешканцям Вільшанки через газету. «Тримаємося надією і допомогою людей», — підсумовує директор школи.

Ліна КУЩ.
Світлана ГАЛАТА.

Фото надане авторами.

КОМЕНТАР

Володимир МОРОЗ, керівник Мар'їнської військово-цивільної адміністрації:

— Оскільки найсучаснішу школу № 1 у Красногорівці розбито, вона опинилася саме на лінії фронту, — вирішили об'єднати дітей там, куди не «прилітало». Звичайно, умови у школі № 5 бажано бути кращими. Для всіх діток тіснувато. Зате тепло, запустили твердопаливний котел. Врахуйте, що у житлових будинках Красногорівки тепла немає. Організували гаряче харчування: з 1-го по 4-й класи — безплатно, інші — за гроші. Коли в грудні минулого року школа була без електрики, ставили генератори, щоб уроки таки проходили.

Такі само школи № 1 і № 2 у Мар'їнці, а також школа у Степному. Вугілля придбали, дрова є, зиму переживемо, сто відсотків. На війні, як на війні. Не доводиться особливо обирати. Люди раді хоча би тому, що в населені пункти вже не «прилітає». Газу в районі немає з літа 2014 року. Зараз займаємося цим питанням. Протягнемо газ — заведемо по-іншому. Очікуємо, що тоді запрацюють підприємства — цегляний завод, молокозавод, які зараз зупинені через відсутність палива.

Різдвяне свято у красногорівській школі № 5.

Фото надане Наталією КІБАЛКО.

го». Але і навчальні, і культурні плани з початком воєнних дій розбилися на друзки. Нині з півтисячі учнів школи у місті лишилися шістьдесят. Учителів — шістьнадцять.

Після запеклих бойових дій у навчальних класах залишилися книжки, у яких замість закладок — осколки, а на стендах ще й досі білють оголошення про вікторини та спортивні змагання. Колись

вступають навіть до Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Києво-Могилянської академії. Ще одна вчителька української — Ірина Клепакова — влаштовує вистави з дев'ятикласниками. На уроках вони читають художні твори, потім придумують костюми і декорації. До пізньої ночі у класі горить світло і лунає сміх.

Педагоги з усмішкою діляться досвідом, як привести себе в порядок за відсутності світла, води й газу. Відмити руки від слідів вугілля — і на уроки. Вчителька молодших класів Олена Скринник опалоє своє житло «буржуйкою», на ній же готує їжу. Але до найменших завжди приходять із посмішкою, на дитячі запитання «Що буде далі?» відповідає: «Все буде добре!». Третокласники і четвертокласники займаються в одному приміщенні. Вчителька пише на дошці зліва завдання для одних, справа — для інших. Є й шестеро «першачків». До них у школі — особливе ставлення. Дехто мав піти до першого класу ще рік тому, але замість цифр і літер «вивчав» у підвалах азбуку виживання.

Ідальню розділили шафами і в ній теж проводять уроки. Інколи історію і музику — водночас. Але до подібних збігів тут ставляться з гумором. Кажуть: не страшно, буде у

Так виглядає після обстрілів будівля школи № 1.

13-й чернігівський подякував волонтерам

13-й окремий мотопіхотний батальйон, що створювався як підрозділ територіальної оборони, нині виконує бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції. Для бійців це вже не перша поїздка в зону захисту України від російсько-терористичних військ.

Варто згадати, що на початку війни на сході впродовж шести місяців військовослужбовці батальйону виконували там бойові завдання. Понад три місяці перебували в бойовому контакті з незаконними збройними формуваннями в одній із найгарячіших точок АТО поблизу населених пунктів Станиця Луганська та Щастя, що на Луганщині. В період другої ротації бійці 13-го батальйону героїчно воювали з окупантами та незаконними бандформуваннями під Дебальцевим та Вуглегірськом.

У зоні проведення АТО, а також у ході відновлення боєздатності батальйону в базових таборах та місяця постійної дислокації волонтери, небайдужі підприємці з Чернігівщини та інших регіонів активно долучалися до ремонту автомобільної та військової техніки. Це підсумував регіональний медіа-центр Міністерства оборони.

Зокрема, представники волонтерської організації «Територія життя» доставили 13-му батальйону в зону проведення АТО майже 20 кубометрів лісоматеріалів для обладнання бойових позицій та бліндажів. Фахівці цієї організації відремонтували та повернули в робочий стан три бойові розвідувально-дозорні машини. Також вони придбали та передали для потреб батальйону два реанімаційні автомобілі на базі «Ford Transit» для евакуації поранених і надання швидкої медичної допомоги та джип «Hyundai Galloper».

А чернігівець Віктор Горелік придбав для вояків ланцю на колесах (на знімку). Вона використовується і за прямим призначенням, і для сушіння одягу. Микола Кампанієць передав у підрозділ вантажівку ЗІЛ-130.

Уся ця техніка, за допомогою волонтерів Чернігівщини та небайдужих земляків, обладнувалася та оснащувалася всім необхідним для виконання завдань у зоні проведення антитерористичної операції.

Варто згадати і про підприємця-волонтера з Харківщини Максима Ржевського, який безпосередньо в зоні проведення АТО, в польових умовах проводив складні ремонти двигунів бойових машин та автомобільної техніки.

За словами командування 13-го батальйону, надана волонтерами техніка і зараз активно використовується на сході нашої країни. Від імені військовослужбовців частини наказом командира батальйону за особистий внесок у забезпечення технікою та матеріалами для виконання бойових завдань у зоні проведення АТО, виявленний патріотизм, активну громадянську позицію волонтерів відзначено подяками.

Із фронту ці подяки було передано на Чернігівщину. Приємну місію нагородження волонтерів виконав учасник АТО, ветеран Збройних Сил України та 13-го окремого мотопіхотного батальйону, голова Чернігівської обласної організації Товариства сприяння обороні України підполковник запасу Ігор Бизган.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Фото надано регіональним медіа-центром Міністерства оборони України.

Прийшли, але не повернулись

Бойовики захопили донецький аеропорт у ніч з 25 на 26 травня 2014 року. Однак уже через 2 дні українські військові відбили будівлю та зайняли оборону. З того часу ЗСУ тримали територію ДАП 242 дні, допоки спорути, що розміщувалися на його території, внаслідок тривалих боїв не було знищено щент.

Спроби штурму летовища відбувалися регулярно. В них брали участь не тільки так звані диверсанти, а й кадрові російські військові, зокрема спецназ ГРУ, про що неодноразово заявляли представники українських силових відомств. Жодного дня не минало й без обстрілів — мінометних, артилерійських...

Найжорстокіша фаза протистояння була в 2015 році після Різдва: масовані артилерійські удари, танкова атака бойовиків... 13 січня впала диспетчерська вишка, яка нагадувала вже величезну бетонну губку. Того ж дня бойовики поставили «кіборгам» ультиматум — або залишити аеропорт, або загинути. Штаб АТО був змушений діяти у відповідь. Навколо ДАП військові розгорнули спецоперацію, яку розробили, щоб врятувати ситуацію і бійців, які опинилися в оточенні. Бойовики зазнали великих втрат. Зокрема, вдалося зруйнувати Путилівський міст на в'їзді в Донецьк. А також взяти під контроль селище Піски і шахту «Дутівська». Однак інші маневри ЗСУ реалізувати не змогли. Кілька невдалих спроб просунути вперед змусили штаб відмовитися від наступальних операцій.

Найзапекліші бої тривали з 16 по 19 січня: безперервні обстріли, захисників аеропорту труїли невідомим газом. Але, як потім повідомили в ЗМІ, «люди витримали, не витримав бетон» — через підірив бойовиками другого поверху нового терміналу рухнули бетонні перекриття. Декілька десятків наших бійців опинилися під завалами. В ніч на 22 січня будівля завалилася остаточно, українські військові відступили. За інформацією воєнного експерта Юрія Бутусова, тільки у боях 17–20 січня 2015 року в ДАП загинуло 60 українських вояків, близько 30 потрапили в полон, є і зниклі безвісті. Декілька бійців перебувають у полоні й досі.

Ми ще не усвідомлюємо, як мало знаємо про цю війну, котра й досі не закінчилася. Через рік після завершення епопеї донецького аеропорту не вдалося навіть дізнатися, скільки сумчан було серед його захисників. У кабінетах назвали багато причин, чому неможливий такий реєстр. І лише в офісі громадського Центру допомоги бійцям АТО в Сумах я записав приблизну цифру: 50. Її назвав консультант центру Артем Бондар, і вона на сьогодні — найофіційніша.

«Викладалися по повній»

Артем навчається на 3-му курсі Сумського педуніверситету. Він і сам захищав донецький аеропорт — воював у Пісках і чергував на «Небі». «Небом» вони називали високу шахтну вежу, звідки було зручно коригувати вогонь, бо все проглядалось, як на долоні. Доводилось боронити і «зльотку».

— Наша група була прикріплена до 5-го батальйону ДУК «Правий сектор», — розповідає Артем. — Ми приїжджали на ротацію і викладалися по повній.

— Як розуміти — «викладалися»?

— Війна — це не як у кіно, — пояснює Артем. — Це важка робота, а на роботі треба викладатися, бо щось недовиконане тобою лягає на плечі твоїх товаришів.

У хлопця чотири «відрядження» на Донбас, кожне приблизно по півмісяця.

Артем Бондар.

— Ти ж навчаєшся на стаціонарі. Як уникав прогулів? — запитує я.

— Скажімо так, пощастило із патріотично налаштованим деканатом, — усміхається Артем. — Спочатку я «хворів», пропускав лекції з інших причин, які вважались поважними. Потім вплигло, що воюю. Після цього мені стали допомагати. Гроші зібрали, щоб ми батареї до рації купили. Викладачі пішли назустріч, і я, коли приїжджав, наздоганяв програму. Бо треба було не просто навчатися, а робити це добре.

Разом із Артемом у центрі й Анатолій Антонов. Йому також 22, але навчається не в педагогічному, а у «класичному» сумському університеті. На слова хлопця скупий, здебільшого відмовчується.

— Я у «відрядження» з'їздив лише раз, особливо розповідати ні про що, — пояснює він.

Анатолій Антонов.

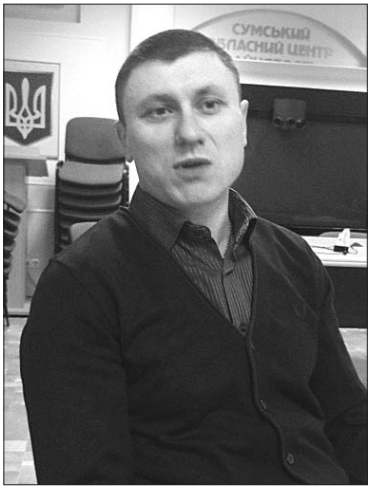
«Там нічого не літатиме»

Поки ми розмовляємо, до офісу громадської організації заходить ще один захисник аеропорту, Юрій Удовенко. Він найстарший серед трьох, нині працює у приватній фірмі.

— Тільки коли писатимете, не називайте нас «кіборгами», — просить він. — «Кіборги» у нас — це ті, які захищали тер-

мінали. Особисто я працював по «зльотці» і сидів на «Небі». І, будь ласка, менше пафосу. Ми — звичайні люди, котрі через певні життєві обставини опинилися у певному місці. Ось і все.

— Але ж ви добровольці. Не вас наздогнали обставини, а ви

Юрій Удовенко.

їх. Якби не ваше бажання, цього не сталося б.

— Було б іще гірше, — хмуриться Юрій. — Якби ми туди не пішли, ворог нині був би тут. У Сумах, у Харкові чи ще далі. Якби його зупинили в Криму, він не прийшов би на Донбас. Це ж зрозуміло. Але нехай вони нині там, нехай повісили в аеропорту свій прапор — поки вони там, звідти ніколи нічого не злетить і нічого там не сяде. Бо ми зробили свою справу. Піски, Опитне, Водяне, Авдіївка — наші.

Зброя — трофейна

Із 19-річним Михайлом Бельмасом ми зустрічаємось у крихітній малосімейці, яку вони винаймають разом із подругою. За будь-якими мірками, хлопець — справжнісінький «кіборг», бо захищав старий термінал.

— На війну ми поїхали разом із «Севером», — розповідає він. — Позналилися на сумському Майдані, дуже здружи-

лися, і коли все почалося, вирішили їхати.

«Север» — це Сергій Табала, найвідоміший сумський «кіборг», котрий загинув 18-літнім.

Михайло Бельмас був на війні із середини літа 2014 року до кінця березня 2015-го. Також воював у 5-му батальйоні ДУК, але із нашими попередніми співрозмовниками не

Михайло Бельмас.

зустрічався, бо потрапляв до інших ротаций.

— Наша штурмова група обороняла термінал, щоб туди ніхто не вдерся, — продовжує він. — У нас були гранатомети, «калаші» — все трофейне. Було навіть два раритетні кулемети «Максим». Вони нікуди не годяться — сильно грюються, коли стріляєш.

— А ти свій автомат де взяв?

— Підняв. Коли був їхній черговий штурм, а потім наша «зачистка».

В аеропорту Михайло був контужений: поряд за стіною розірвався снаряд. Якби не та стіна, все закінчилося б значно гірше. Його доправили спочатку в Піски, а потім до госпіталю у Красноармійськ.

— Через добу я звідти втік, — усміхається Михайло. — Приїхали наші і забрали.

Із їхньої групи, що складалась із 16 осіб, у живих залишилося 11.

Із нагородами, але без статусу

Лише один сумчанин — захисник аеропорту, із яким вдалося зустрітись цими днями, має статус учасника бойових дій. Івану Любченку вже за 40, він працює зварником у Сумському машинобудівному об'єднанні. На війну пішов також добровольцем, але через військкомат. На підприємстві йому йшла зарплата і зберігалася робоче місце.

— Ми з товаришем одразу ж пішли і записались, — розповідає він. — Через якийсь час мені зателефонували із вій-

Іван Любченко.

ськкомату й запитали, чи не передумав. А товариш передумав і на Донбас не поїхав.

Із Сумського машинобудівного об'єднання на гібридну війну пішло приблизно 250 осіб, четверо із них загинули. Любченко захищав термінал у жовтні 2014 року. Вже опісля, в Авдіївці, дістав поранення і контузії.

— Ми часто телефонуємо один одному, ділимося новинами, — продовжує Іван. — Ми самі собі психотерапевти, бо решта людей нас не розуміє. Вони всі змінилися. Чи все-таки, мабуть, змінилися ми. На життя я нині дивлюся зовсім інакше, ніж раніше...

Окрім Любченка, ніхто із добровольців не одержав під час боїв ні копійки зарплати, а після демобілізації не удостоївся жодних пільг. Хлопці збирають довідки, але навіть із цим у них виникають проблеми.

— Сьогодні можна одержати матеріальну допомогу, але у мене у довідці із госпіталю стоїть одна печатка, а кажуть, має бути три, — ділиться Михайло Бельмас. Він — дизайнер за освітою, але ось уже три місяці працює фактично сторожем.

У Юрія Удовенка з документів, що засвідчують його участь у війні, — лише затерта довідка. У ній написано: «...із 4.10.2014 р. по 12.03. 2015 р. брав участь у бойових діях з визволення України від сепаратистів та російських регулярних військ у складі Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор» на територіях с. Піски та Донецького летовища». Унизу підпис командира: «Валерій Краснян (Барс)».

— Статусу учасника бойових дій немає навіть у «Барса», а він — Народний герой України, — каже Юрій. — Яна Зінкевич, котра створила й очолила «Госпітальєрів», одержала від Президента орден «За заслуги» 3-го ступеня, але й вона — не учасник бойових дій. Рідні загиблого «Севера» — Сергій Табала — добилися визнання через суд, що він брав участь у боях. Але юридично це не оформлено й досі.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Фото автора.

Художниця створює галерею з образами загиблих воїнів

Художниця із селища Млинів Рівненської області Ніна Августін заповзлялася створити галерею з полотен із образами героїв-земляків, які загинули під час АТО.

Першим почала писати портрет 40-річного Романа Галаса. Він був мобілізований до війська в лютому 2015-го. Прослуживши півроку, старший лейтенант загинув від вибуху гранати. Не будучи кадровим військовиком, по крупинці вбирав у себе армійську науку. Водночас мріяв про мирне життя, сподівався, що скоро війна завершиться і його вітатимуть з поверненням на рідну землю близькі люди — мама, дружина, донька Ірина. Саме

ці Романові характерні риси художника намагалася закарбувати на картині — у погляді, помислах, материнській тузі...

Наступна картина в цій галереї присвячена незабутньому 22-річному Петрові Полицяку із села Борбин Млинівського району. Він був військовослужбовцем 80-ї аеромобільної бригади, мав позивний «Чорний». Загинув, захищаючи донецький аеропорт. Боець героїчно тримав оборону, аж доки, об-

стріляний артилерією з боку сепаратистів, не опинився під бетонними завалами. За декілька днів до загибелі Полицяк виніс з поля бою пораненого бійця, разом із однополчанином півтора кілометра настирливо доправляв його до медчастини — під ворожим обстрілом, ризикуючи собою...

Саме ці героїчні й страдницькі миті з Петрового життєвого шляху Ніна Августін наразі кладе в основу сюжетної лінії. Допомагає їй творити картину Марія Зелінська — донька художниці, яка теж володіє унікальним даром.

Чії портрети будуть наступними, творчий дует уже спланував. Це вічно 26-річний Максим Ляшук із Острожця та вічно 49-річний Юрій Іткалюк із Товничів, які теж входять у траурний список загиблих в АТО із Млинівського району...

Починаючи Голгофську галерею, Ніна Августін уявляла її з образами чотирьох названих героїв-земляків. Утім, на жаль, буквально перед новим роком список убієнних поповнився іменем 34-річного Олексія Кіріся з Млинова. Він пішов в зону АТО добровольцем, загинув від осколкового поранення на передовій.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Млинів Рівненської області.

Фото автора.

Художниця Ніна Августін за створенням портрета Романа Галаса.

Судилище абсурду

Їх шестеро чоловік, троє з яких уже майже рік перебувають у слідчому ізоляторі, решта — на підписці про невийзд.

Вони — це учасники мітингу протесту проти намірів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим у лютому 2014 року ухвалити рішення про проведення загальнокримського референдуму.

Головний обвинувачуваний — Ахтем Чийгоз, заступник голови меджлису кримськотатарського народу. Його російська прокуратура Криму звинувачує в організації заворушень біля стін парламенту автономії. Решту п'ятьох обвинувачують в участі в масових заворушеннях.

«Справа 26 лютого»

Її називають так за датою проведення двох мітингів біля Верховної Ради АРК. В одному з мітингів брали участь представники партії «Русское единство», які зібралися на підтримку намірів кримських депутатів. У другому — представники меджлису й проукраїнських сил.

Під час мітингу і бійки, що виникла, членів «Русского единства» було витиснуто з площі біля парламенту, а мітингувальники під кримськотатарськими й українськими прапорами, далі, зламавши двері бокового входу, увірвалися в будівлю Верховної Ради автономії. За даними, що їх було оприлюднено відразу після інциденту, дві людини загинули й майже сотня отримали травми.

Очевидці, серед яких і автор цих рядків, звертають увагу на те, що співробітники Головного управління МВС України в Криму, знаючи про можливий конфлікт сторін, не вжили необхідних заходів протидії. Може йтися про свідомі дії, оскільки, міліціонери були без спецзасобів, екіпіровані у звичайний формений одяг. Крім того, кількість правоохоронців була вочевидь недостатня, оскільки по обидва боки в сутичках брали участь понад п'ять тисяч людей, і ріденький ланцюжок міліціонерів, що розділяв їх, не зміг стримати напір і був просто зім'ятий.

Уже о четвертій годині ранку 27 лютого будівлі Верховної Ради й Ради міністрів Криму захопили люди «без розпізнавальних знаків». Це були спецпризначенці з морської піхоти Чорноморського флоту Росії і так звана «група Стрелкова-Гіркана».

Після проведення «референдуму» в березні того самого року, призначена Путіним «прокурор» Криму Наталя Поклонська заявила про те, що учасників заворушень під будівлею парламенту буде виявлено й покарано.

З дивної причини, утім, вона піддається логіці російських правоохоронців, винними у «зворушеннях» чомусь виявилися пред-

ставники кримськотатарського народу, а представники «Русского единства» — потерпілою стороною.

Організатором названо Ахтема Чийгоза, ще п'ятьох — учасниками. Справу було порушено за російським Кримінальному кодексу, за статтею 212 (масові заворушення, що призвели до погромів). Чийгоз і ще двоє —

має право розглядати цю «справу». Тобто, суд фактично визнав, що на українській території, в Автономній Республіці Крим, громадяни РФ спокійно могли проводити й брати участь у мітингах. Але ж це нонсенс. Читач може собі уявити, щоб у центрі Москви, біля будівлі Держдуми в Охотному ряду, зібралися громадяни України, під українськими ж державними прапорами, і висловили би підтримку тому єдиному депутатові Держдуми, який виступив проти політики Кремля стосовно Криму? Я думаю, таке не насилосся б і в страшному сні. А в АР Крим це, з'ясовується, було можливо: вийти під російськими прапорами й мітингувати, за повного потурання

ки він у холі (!) будівлі суду щось набирив і передавав на своєму гаджеті.

Заір Акадиров пізніше розповів, що протримали його у відділку — Залізничному райвідділі поліції майже сорок хвилин, у ході чого на нього чинився психологічний тиск.

Своє затримання Акадиров описав у блозі: «Десь близько 12-ї годин до мене підійшов чоловік у цивільному одязі. У цей момент я сидів у фойє будинку й робив позначки в телефоні. Він показав посвідчення — капітан поліції Руслан Рінатович Шамбазов (МВС Росії), після чого попросив мене пройти з ним. На моє заперечення, із чим це пов'язано, він не уточнив, ска-

невдоволено заявив Шамбазов. — У мене є до вас кілька запитань, я хочу їх вам поставити. Я не хочу тут спілкуватися, а хочу відійти й поставити вам кілька запитань... Приблизно через 40 хвилин після затримання я вийшов з приміщення райвідділу. До мене не застосовували фізичної сили, але психологічно тиснули. Протокол про доставлення до райвідділу не склали».

Тим часом у залі суду, за розповіддю очевидців, Ахтем Чийгоз виступив із заявою про те, що не може визнати суд, особливо, коли обвинувачення зачитує «прокурор Поклонська».

— Як вона може виступати обвинувачення, вона ж працювала в прокуратурі України, складала присягу, а тепер вона різко змінила свої погляди й уже виступає як російський обвинувач. Це абсурд, це просто «Весілля в Малинівці» якесь. Мовляв, влада міняється, — зазначив Чийгоз.

Слово захисту

На судовому засіданні 15 січня Чийгоза взявся захищати новий адвокат — Микола Полозов, який є захисником і ще одного в'язня — української льотчиці Надії Савченко.

Він також заявляв клопотання суду про те, що, оскільки зала засідань не може вмістити всіх бажаючих бути присутніми на процесі, необхідно організувати трансляцію в будівлі. Але й це клопотання було відхилено.

Журналістам Полозов повідомив, зокрема, що «справа 26 лютого» надумана й має вочевидь політичне забарвлення. І висловив упевненість, що захисту вдасться навести аргументи для виправдання підсудних.

— Я думаю, у ході процесу ми побачимо неспроможність пред'явлених обвинувачень, доказова база слабка. Обвинувачення свідомо добирало факти, щоб вони вкладалися в обвинувальну фабулу. Це не процес над Чийгозом та іншими. Це процес над усім кримськотатарським народом, — вважає Полозов.

Наступне судове засідання відбудеться 25 січня. Рішення було прийнято на прохання адвоката Полозова. Йому необхідно ознайомитися з матеріалами справи, яка нараховує 25 томів, а також з речовими доказами, в тому числі з фото- і відеоматеріалами, на які опирається слідство.

Михайло РУДЕНКО.
Крим.

Затримання журналіста Заіра Акадирова біля будівлі суду 25 січня 2016 р. (фото з блога З. Акадирова).

Мустафа Дегерменджи і Алі Асанов — перебувають під вартою уже майже рік. Троє обвинувачуваних — Арсен Юнусов, Ескендер Кантеміров і Ескендер Емірвалієв — на підписці про невийзд.

Перед Новим роком «Верховний суд» Криму приступив до розгляду цієї резонансної кримінальної справи. І з першого засідання стало зрозуміло, що жодні доводи захисту й жодні загальнови-нані норми права тут не застосовні.

У клопотанні відмовити!

Приміром, адвокат Чийгоза Олександр Лесовой звернувся із клопотанням про припинення судового розгляду у зв'язку з тим, що на момент, коли відбувалися події, 26 лютого, на території Криму діяло українське законодавство, у зв'язку із чим його підзахисний не може бути засуджений за російським законодавством.

Судді радилися хвилин сорок, а потім винесли вердикт: у задоволенні клопотання відмовити. Нібито серед потерпілих були громадяни Російської Федерації, тому суд

керівництва кримських головкомів МВС України й СБУ.

Це не процес — це «Весілля в Малинівці»

15 січня відбулося друге засідання суду, на якому представники «держзвинувачення», а це «прокурор Республіки Крим» Наталя Поклонська й ще двоє її колег з «кримської прокуратури», зачитували обвинувальний висновок підсудним.

І все знову-таки відбувалося в кращих традиціях «законау». По-перше, для засідання виділили дуже маленьке приміщення, де могли поміститися не більше п'ятдесяти чоловік (а тільки потерпілих у справі проходить 79 осіб. — Авт.). Великий інтерес був і у ЗМІ, в тому числі закордонних. Але до зали запустили тільки кількох представників російських ЗМІ, заборонивши при цьому фото- й відеозйомку. А одного із кримських журналістів і блогерів, Заіра Акадирова, взагалі вивели із залу суду представники поліції із центру по боротьбі з екстремізмом, оскільки

завши тільки, що «треба поговорити». Вийшовши з будівлі суду, я приготувався до бесіди, включивши диктофон. Капітан поліції заявив, що мені необхідно пройти з ним в автомобіль, який стояв біля будівлі суду.

— Ми вас допитаємо в Центрі з протидії екстремізму (це так званий Центр «Э» — структурний підрозділ МВС), — сказав хтось зі співробітників поліції.

— На підставі чого ви мене хочете допитати? Є офіційні способи виклику на допит. А затримати ви мене не маєте права, оскільки для цього у вас мають бути підстави. Ви мене в чомусь підозрюєте чи на мене є орієнтування? — заперечив я представникам силових органів.

— На вас є орієнтування, вам поставлять запитання, може, це орієнтування помилкове, — сказав інший чоловік, напевне, представник МВС. — Орієнтування в тому місці, куди ми вас збираємося запросити.

— Що, я вам буду на пальцях орієнтування показувати? —

Як воюється «невидимому батальйону»

Киянка Вікторія Дворецька понад рік служила в Збройних Силах — в батальйоні «Айдар» в зоні АТО. Спочатку вона була діловодом, потім начальником лані, а останні 5 місяців — заступником командира роти. Хоча, по факту, майже всю службу провела зі зброєю в руках.

Зараз навчається у військовому закладі, і за це довелося поборотися більше трьох місяців. Адже, за її словами, коли йдеться про офіційне оформлення чи про військові курси, то жінці треба пройти сім кругів пекла. Дівчина не згодна з думкою, що у війні не жіноче обличчя. «У зоні бойових дій потрібні люди, які мають повне розуміння того, з чим їм доведеться стикнутися і займатися, незалежно від статі, — розповідає Вікторія. У нас були жінки — командири БМП, які провели багато операцій. Ні одна з них не спилася, не збралася».

ДОВІДКО

Військову службу в Збройних Силах України на початок жовтня 2015 року проходять майже 14,5 тисячі жінок-військовослужбовців та 30,5 тисячі працівниць. Майже 2 тисячі з них — це офіцери, а 35 — займають керівні посади в Міноборони, Генштабі тощо. Участь у проведенні АТО взяли понад 1000 жінок.

У Києві представили результати першого в Україні соціологічного дослідження про жінок в АТО під назвою «Невидимий батальйон». Робота тривала п'ять місяців. У фокусі були проблеми дівчат на війні: з чим вони стикаються, як живуть, як їм воюється.

За словами координатора проекту Марії Берлінської, одна із найбільших проблем, яка постає перед жінками під час служби в Збройних Силах, це неможливість приймати рішення та обіймати керівні посади. Їм не дозволяють бути ні водіями, ні фотграфами, ні перекладачами, ні навіть начальниками холодительників. Більшість із них оформлені не на ті посади, які фактично обіймають. А дехто й зовсім не оформлений і не має можливості отримувати оплату за свою працю, а надалі — державні пільги, статус учасника бойових дій.

Окремі питання — побутові: брак спеціалізованого медичного обслуговування для жінок, відповідних розмірів форми і взуття, незадовільні умови проживання.

«Інфраструктура Збройних сил України облаштована під потреби чоловіків, виключаючи цим з армії жінок», — наголошує незалежний дослідник з гендерних питань Ганна Гриценко.

Голова правління Українського жіночого фонду Наталя Карбовська висловила сподівання, що силові структури України звернуть увагу на результати дослідження, адже розуміння проблеми дає можливість найбільш ефективно вибудувати стратегію реформування. Чимало країн Європи створюють умови для жінок в абсолютно різних сферах, бо мають брак людських ресурсів. Якщо людина відчуває потребу стати на захист країни, то це заслуговує на підтримку, а не на зневагу.

Юлія КІНЗЕРСЬКА.

У Хмельницькому для безпечного Водохреща облаштували спеціальні місця. На правому і лівому березі Південного Бугу поблизу ополонк встановили роздягальні та пункти обігріву з гарячим чаєм. У місцях зимового купання чергували медики, щоб у разі потреби якнайшвидше надати допомогу, *інформує наш власкор Ірина Козак*

Чин освячення води здійснили вчора священики на насосній станції №4 «Тернопільводоканалу». Робити це на водоканалі вперше почали сім років тому, подбавши в такий спосіб про людей, які не можуть на Водохреще піти до церкви, *передає наш власкор Людмила Наконечна*

Негода випробовує країну на міцність

Станом на ранок вівторка в Україні було знеструмлено 284 населені пункти, а в п'яти областях, зокрема Одеській, Дніпропетровській, Миколаївській, Кіровоградській та Полтавській, обмежено рух транспорту. Сталося це через сильні пориви вітру та снігопад, які вже кілька днів не полишають значну територію нашої країни.

Найбільших клопотів, як уже писав «Голос України», природа завдала Одещині та Миколаївщині. Утім, за прогнозами синоптиків, небесна канцелярія поки що не збирається надавати послаблення і тепер на випробування очікують вже мешканці Харківської, Сумської та Полтавської областей. Проте триватиме це недовго, бо після 20 числа циклон має залишити межі України. Щоправда, як повідомив директор Гідрометцентру Микола Кульбіда, з 23 січня морози посиляться до -13... -19 градусів. «24 січня температура повітря знизиться до -19... -24 градусів практично скрізь... З 25 січня ми очікуємо на істотне послаблення морозів», — сказав він.

А поки що в областях

борються з наслідками негоди.

У Херсонській області на вулицях міст і сіл під вагою льодового «обладунку», який утворився внаслідок різкого замерзання дощових потоків, почали падати дерева. Найбільше потерпав обласний центр: тут величезна тополя обвалилася просто на павільйон з продажу фруктів по вулиці Миру. Та ще й потягла за собою дві опори лінії електропередач під напругою. Легку будівлю з металопластикових конструкцій розтрощено вщент. І якби там на момент надзвичайної події були покупці та продавці, то людських жертв було б не уникнути. На вулиці Морський ще одне дерево перегородило проїзд і пошкодило дві іномарки, біля міжміського автовокзалу гупнуло

просто на маршрутку, на Херсонському шосе — підім'яло газогін.

«Комунальні підприємства, рятувальники ДСНС та бійці обласної комунальної аварійно-рятувальної служби десять разів виїжджали для прибирання дерев, що не витримали ваги льоду. Найбільше не пощастило міській клінічній лікарні імені Лучанського. Тут впало одразу два дерева: одне зачепило дрти, і медичний стаціонар дивом не залишився без електрики, друге опинилося просто на даху лікувального корпусу. Але наслідки вдалося ліквідувати без евакуації пацієнтів та лікарів», — коментує начальник обласної комунальної аварійно-рятувальної служби Сергій Яцинюк.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

На знімку: дерево ледь не зруйнувало кіоск.

Фото автора.
***

Тим часом у Кобеляцькому районі на Полтавщині рятувальникам

довелося визволяти із снігового полону трьох рибалок. Вони виїхали на відпочинок із вудками напередодні, та за лічені години почалася сильна заметіль, тож чоловіки втратили орієнтири й уже не могли самостійно вибратися. Після надходження тривожного сигналу на допомогу рибалкам вирушили бійці найближчої до місця НП 7-ї

державної пожежно-рятувальної частини. У зв'язку з тим, що погодні умови ускладнювалися, а мороз міцнішав, для швидкої евакуації людей із криги було вирішено залучити аероглісер, **інформує наш кореспондент Василь НЕЇЖМАК.**
***

А от чернігівські дорожники запевняють, що снігу не бояться і готові

забезпечити безпечний проїзд по автодорогах області. Як запевнив начальник Служби автомобільних доріг у Чернігівській області Володимир Гузема, працюють 283 одиниці техніки, заготовлено 50 тисяч тонн протиожеледної суміші та тисячу тонн солі, **повідомляє наш чернігівський власкор Василь ЧЕПУРНИЙ.**

Держпраці починає перевірки

Перевірку суб'єктів господарювання розпочали на Кіровоградщині спеціалісти управління Державної служби з питань праці в області.

Як повідомив начальник управління Сергій Подорожній, мораторій на перевірки підприємств не було продовжено, тож на 2016 рік складено графік, суб'єктам господарювання надіслано відповідні попередження. До цього, в умовах дії мораторію, проводилися лише позапланові перевірки за зверненнями громадян, підпри-

ємств та на вимогу правоохоронних органів. А також минулого року спеціалісти управління Держпраці контролювали суб'єкти господарювання з обсягом доходу понад 20 млн. грн. Перевірено 259 виробничих об'єктів, виявлено 2 522 порушення законодавства з охорони праці.

У поточному році перевірки, у яких брати-

муть участь представники Федерації профспілок області та страхові експерти Фонду соцстрахування, пройдуть на усіх підприємствах.

«Ми не ставимо за мету заважати роботі підприємств, наше завдання — допомогти керівникам діяти в правовому полі, захистити інтереси працівників», — наголосив Сергій Подорожній.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

На пропуск однієї людини прикордонник витрачає кілька секунд

Держприкордонслужба України запроваджує спрощену процедуру проходження прикордонного контролю. Зокрема, зазначила заступник начальника відділу прикордонного контролю Вікторія Громова, нині в аеропорту «Бориспіль» істотно спрощено процедуру проходження прикордонного контролю. З місця від-

правлення надходять списки громадян, які прибувають. Уся інформація попередньо обробляється, внаслідок чого на пропуск однієї людини прикордонник витрачає 3—5 секунд — тільки для того, щоб звернути фото. Начальник відділення попередньої обробки інформації Роман Бобро **(на знімку)** зазначає, що ця система пра-

цює з листопада 2015 року як експеримент. Також у «Борисполі» продемонстрували успішну роботу системи автоматизації паспортного контролю для біометричних паспортів, яка дає можливість пасажирів самостійно проходити кордон.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Для лікарень придбали обладнання

«На придбання нового сучасного медичного обладнання необхідний значний фінансовий ресурс. Без відповідного устаткування фахівці не зможуть впроваджувати новітні технології, створити безпечні умови для надання медичної допомоги, досягти зниження смертності населення», — сказав директор департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА Богдан Четотка під час звіту про роботу медичної галузі у 2015 році. За словами чиновника, минулоріч для закладів охорони здоров'я регіону придбали медтехніки на суму 68,3 млн. грн. Причому видатки лише з бюджету 2015-го на це зросли істотно — у 12 разів — і сягнули 31,8 млн. гривень.

Зокрема, для забезпечення Західноукраїнського спеціалізованого дитячого медцентру придбали за майже 3 млн. грн. сучасний рентенопрозорий хірургічний стіл, апарат штучної вентиляції легень тощо. Коштом місцевого бюджету в Львівську обласну

клінічну лікарню купили за понад 7 млн. гривень реанімаційний столик для новонароджених з підігрівом, світильник безтіньовий, операційний стіл, монітор пацієнта тощо. Також придбали медтехніку за рахунок обласної скарбнички на 5,2 млн. грн. для

Львівського обласного госпіталю інвалідів війни та репресованих імені Юрія Липи, а також реанімаційне та ендоскопічне обладнання — для міської дитячої клінічної лікарні. Як повідомляють у прес-службі Львівської ОДА, для центру служби крові торік купили техніку та провели капітальну реконструкцію установи. Зокрема, встановили біохімічний аналізатор для проведення досліджень донорської крові, апарат «Тігма» для отримання тромбоконтрату тощо.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львівська область.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Вчилися ліпити

Ініціативна група «Небайдужі бібліотекарі» навчала у Чернігові переселенців з Донбасу ліплення з полімерної глини. Майстер-клас проводився у рамках проекту «Інформаційна допомога внутрішньо переміщеним особам — запорука соціальної адаптації». Творчі люди різних поколінь за круглим столом в обласній бібліотеці ім. В. Короленка отримали нові вміння і долучилися до світу прекрасного.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігів.

Тютюн та горілку вилучають

Незважаючи на урядову постанову про заборону торгівлі товарами з Росії, в Сумах їх удосталь. У цьому переконався міський голова Олександр Лисенко, здійснивши екскурсію кількома супермаркетами обласного центру. За словами очільника міста, у роздрібній торгівлі алкоголю та тютюну із сусідньої держави іноді на-

віть більше, ніж вітчизняних. Цілком імовірно, це пов'язано з прикордонним розташуванням Сумщини та можливістю контрабандного ввезення товарів сумнівної якості, що продаються за низькими цінами. О. Лисенко рекомендував власникам торговельних закладів вилучити заборонені товари. І почати треба з продукції, що шкодить не лише вітчизняній економіці, а й здоров'ю людей.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

ЦИФРА

137,6 млн. грн. військового збору для реформування української армії сплатили закарпатці протягом минулого року. Лише у грудні — понад 16 млн. 420 тис. грн. «патріотичного» податку.

Василь НИТКА.

У селі з'явився свій ляльковий театр

У дитсадку «Колосок», що в селі Велика Круча Пирятинського району на Полтавщині, днями відбулася прем'єра вистави «Колобок». Презентували її дітям самодіяльні актори лялькового театру «Забава», створеного на базі місцевого клубу. Звісно, хвилювалися, адже то був їхній перший спектакль. Успіх перевершив сподівання — після вистави долонь для оплесків не шкодували ні діти, ні дорослі. Водночас батьки малечі дякували керівництву сільради, підприємцям-спонсорам, усім небайдужим землякам, завдяки яким на пересувній сцені ожили казкові герої. Власні кошти у своє дітище вклав і безпосередній фундатор театру Леонід Гриненко. Спільними зусиллями закупили 20 сценічних ляльок. Тож на «Колобку» творче життя сільського лялькового театру не зупиниться — попереду неодмінно будуть і нові спектаклі, і гастролі.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.

До бойовиків прибуває підкріплення з РФ

Ситуація на фронті залишається напруженою. Терористи продовжують обстрілювати наших бійців, застосовуючи при цьому, окрім стрілецької зброї, міномети, гранатомети та бронетехніку. Останню добу найбільша інтенсивність обстрілів була на донецькому напрямку — поблизу Мар'їнки, Пісок, Авдіївки та шахти «Бутівка». На мариупольському напрямку знову загострилася ситуація в Широкиному. Ворог вів вогонь з мінометів, гранатометів та стрілецької зброї, повідомили в прес-центрі АТО.

Що нині відбувається на передовій, розповів боєць однієї з механізованих бригад ЗСУ (місце дислокації — район донецького аеропорту):

«Ситуація складна. Про режим тиші нам не доводиться говорити. Адже ворог обстрілює нас із БМП, ПТРК, мінометів, стрілецької зброї. Активізувалися снайпери. Є й втрати. Днями загинув наш побратим, командир групи. Він був справжнім професіоналом. Перебував у районі донецького аеропорту понад рік. Поки наше керівництво намагається домовитися з цими негідниками, гинуть наші патріоти. Однак впевнений, що вже скоро ми виженемо цю погань з нашої землі».

Тим часом бойовики продовжують накопичувати важку техніку на лінії розмежування. За інформацією ГУР Міноборони, представникам Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ надано інформацію про наявність у районах Старомихайлівки, Заїченка, Ясинуватої, Докучаєвська, Тернівки, Горлівки забороненого Мінськими домовленостями озброєння — мінометів, танків, 100 мм протитанкових гармат «Рапіра», САУ та 122 мм РСЗВ «Град».

За даними групи «Інформаційний спротив», протягом останньої доби зусилля противника зосереджувалися на логістичному забезпеченні підрозділів. На озброєння з'єднань і частин бойовиків прийшли нова та відновлена техніка, а також запас боеприпасів з території РФ. «Так, на залізничну станцію Красnodон з РФ прибули чотири вагони з боеприпасами. На ділянку Хороше — Степове прибув новий артилерійський підрозділ бойовиків — 6 одиниць 122 мм САУ 2С1 «Гвоздика», — йдеться у повідомленні групи.

Рівняни знайомляться з «Добровольцями»

Ми вже повідомляли про те, що відомий рівненський фотохудожник Олександр Харват започаткував конкурс репортажної фотографії «Рівне 2016. День за днем», який стане своєрідним фотолітописом значимих подій року на Рівненщині. Інформаційним спонсором фотоконкурсу виступає і газета «Голос України».

У рамках конкурсу для його учасників відбувся майстер-клас на тему репортажної фотографії від київського фотографа Андрія Котлярчука. До Рівного він ще й привіз виставку зроблених ним портретів бійців АТО, які добровільно поїхали на схід захищати цілісність України. Її представлено у Рівненському обласному краєзнавчому музеї.

— Нехай ця серія портретів буде моєю вдячністю бійцям. А неповторна фактура чорно-білої плівки допомагає зануритися у світ, де все насправжнє, у тому числі й смерть. Як доповнення я записав багато вражень добровольців. Ці прості слова бійців зростаються зі світлинами невід'ємно. Гадаю, разом це і є актуальним українським мистецтвом, яке потрібне тут і зараз. Я дуже вдячний батальйону «Свята Марія» за можливість реалізувати цей проект. Зйомки велися на лінії оборони Маріуполя в грудні 2014 року, — сказав Андрій Котлярчук.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: одна з робіт А. Котлярчука — портрет бійця АТО з позивним «Відьма».

За Небесну Сотню молитимуться щоденно

Стелу Героям Небесної Сотні та загиблим у зоні АТО українським воїнам урочисто відкрили на території новобудованого храму Василя Великого в райцентрі Стара Вижівка. Священники УПЦ Київського патріархату на чолі з митрополитом Луцьким і Волинським Михайлом

здійснили освячення престолу храму та пам'ятної стели, на якій викарбувано прізвиська та розміщено портрети Героїв, зокрема, Сергія Бугайчука, Олександра Артемука, Богдана Тарасюка.

— Символічно, що навпроти входу в свяติ-ню встановлено стелу

новітнім Героям України. І кожен мирянин, прямуючи в храм, зможе підійти до неї і вклонитися їхній світлій пам'яті, — зазначив у своєму виступі перший заступник голови обласної ради Олександр Пирожик (на знімку).

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

Фото з інтернет-видання «Волинські новини».

Школу назвали іменем «кіборга»

У селі Жабинці Гусятинського району на Тернопільщині урочисто відкрили меморіальну дошку своєму односельцеві Володимирі Труху. Вона з'явилася біля входу в навчально-виховний комплекс, якому, до речі, також присвоїли ім'я колишнього випускника.

У школі є куточок пам'яті Героя. «Кіборг» загинув 17 січня минулого року, обороняючи донецький аеропорт. Хлопець лише три дні не дожив до свого 23-річчя. Служив у 80-й окремій аеромобільній бригаді. Односельці згадують Героя як добру, лагідну

людину, зятятого футболіста, він також любив грати на гітарі. У Володі була кохана, з якою мав намір одружитися влітку після демобілізації. Не судилося.

Людмила НАКОНЕЧНА.

Тернопільська область.

Комплектують унікальну бригаду

Новостворена 48-ма окрема інженерна бригада Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України не має аналогів у країні. За словами її командира, підполковника, учасника АТО Віктора Коршка, у ЗСУ вперше створено інженерну бригаду таких масштабів. У ній служитимуть майже 2,5 тисячі осіб. Уже розпочато набір. До складу бригади увійдуть і фахівці з військової

підготовкою, і ті, які її не мають. Після проходження підготовки військовослужбовці долучатимуться до виконання завдань у зоні антитерористичної операції. Свою допомогу з укомплектування та забезпечення бригади пропонують волонтери та підприємці. Сто тисяч гривень виділила міська рада.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Розгляд справи про стрілянину триває

На Закарпатті суд над трьома бійцями «Правого сектору», яких заарештували після конфлікту на Драгобраті, перенесли на інші дні. Водночас на засідання 18 січня затриманих не доправили. «Це для того, щоб їх не відзняли у всій «красі з побоями», — написав народний депутат Ігор Луценко на своїй сторінці у Фейсбук.

сбук. З величезними зусиллями проривалися на засідання й активісти, прихильники затриманих (на знімку). Раніше заступник начальника ГУНП України в Закарпатській області Степан Довгунь заявив, що у затриманих вилучено бойову зброю, але на суді, як заявляють учасники засідання, її пред'явлено не було. Нагадає-

мо, 10 січня у Закарпатській області на гірському курорті сталася стрілянина. За повідомленнями поліції, поранення отримали двоє охоронців туристичного комплексу, але, як стало відомо із судових засідань, поранення мають також представники «Правого сектору».

Фото Яноша НЕМЕША/УНІАН.

СПОРТ

Військові подякували дипломатам за підтримку

Міністр оборони України Степан Полторак висловив вдячність Міністерству закордонних справ України за надану Посольством України в Республіці Корея (Надзвичайний і Повноважний Посол Василь Мармазов) підтримку збірній Збройних Сил України під час її участі у VI Всесвітніх іграх серед військово-вслужбовців.

Зазначені ігри тривали під егідою Міжнародної ради військового спорту в корейському місті Мунгйон у жовтні минулого року.

«Карпати» очолив Володимир Беззуб'як

Футбол. Стало відомо, що новим керманичем основної команди львівських «Карпат» призначено 59-річного Володимира Беззуб'яка. Його команді представив почесний президент ФК «Карпати» Петро Димінський.

До тренерського штабу «левів» також увійшли Олександр Чижевський, Володимир Журавчак та Віталій Шпанюк.

***

Також поширюється інформація, що екс-тренер київського «Динамо» та сімферопольської «Таврії» Олег Лужний отримає посаду спортивного директора «Карпат» і буде координатором усіх команд клубу, починаючи з першої. Втім, ліпше зачекаємо офіційного повідомлення. Адже зазвичай після паузи Олег Романович спростовує схожі новини. Раніше повідомлялося, що Лужний був одним із кандидатів на посаду тренера «Карпат». І, як бачимо, рішення керівників клубу інше.

«Шахтар» продовжив співпрацю з «Ареною-Львів»

Договір розраховано до кінця сезону.

«Умови нашої співпраці з львівським стадіоном залишилися майже без змін. Єдине, підписуючи угоду, ми врахували побажання Міністерства молоді та спорту України. Ці корективи були виправдані, — повідомив генеральний директор «Донбас Арени» Вадим Гунько. — Тепер у кожній стороні є впевненість у майбутньому: і у «Шахтаря», і в «Арені-Львів».

Головним пунктом угоди залишається проведення нашої командою на цьому стадіоні єврокубкових матчів. При цьому «Шахтар» залишає за собою право на вибір арени для ігор внутрішнього чемпіонату.

Наша політика залишилася незмінною: ми розширюємо географію «Шахтаря». Тому у другій частині сезону команда проведиме поєдинки національної першості не лише на львівському стадіоні».

Світоліна впевнено здолала перше коло

Теніс. Мельбурн (Австралія). Australian Open. Grand Slams. Загальний призовий фонд — 40 000 000 австралійських доларів. Перше коло.

Ще одна українська спортсменка впевнено виграла стартовий поєдинок.

Еліна Світоліна (Україна, 18 січня) — Вікторія Дюваль (США). 6:2, 6:3.

Наступною суперницею харків'янки стане 18-річна японка Наомі Осака, котра переграла хорватку Донну Векич.

Як відомо, до другого кола Australian Open раніше пробилися наші Катерина Бондаренко та Олександр Долгополов.

Юніори зіграють на турнірі в Польщі

Хокей. У Познані (Польща) з 11 по 13 лютого відбудеться міжнародний турнір серед юніорських національних збірних. Окрім українців та господарів льоду, до участі в змаганнях запрошено команди Австрії та Угорщини.

Детальніша інформація про цю подію з'явиться пізніше. Як відомо, наша команда (тренер Євген Аліпов) у грудні фінішувала другою на турнірі Nations Cup у Будапешті (Угорщина).

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

У Херсонській області оперативний штаб з реагування на ситуацію з поширенням грипу та ГРВІ визнав, що рівень захворюваності досяг епідеміологічного порога. Порівняно з попереднім тижнем вона зросла в 2,2 разу — *Головне управління Держепідслужби України в Херсонській області*

Пацієнтів обстежуватимуть цілодобово

Сучасний томограф з'явився у Хмельницькій обласній лікарні. Кошти на його придбання, а це понад десять мільйонів гривень, виділили депутати обласної ради з обласного бюджету. Ще на початку минулого року таке рішення далось їм непросто. Адже тоді чимало народних обранців наполягали на тому, щоб згадану суму рівномірно розподілити між усіма районами. Мовляв, у маленьких містечках, а тим паче в сільських лікарнях, значна частина обладнання давно застаріла, тому на оновлення очікують практично всі і скрізь. Однак більшості все-таки вдалося наполягти на тому, щоб кошти було спрямовано обласній лікарні.

Тепер у правильності такого рішення не сумніваються. Хоча у цьому закладі вже було обладнання саме такого типу. Перший із них вже давно морально і фізично застарів. Його наступник був тут майже десятиліття. До того ж потрудився так ефективно, що тричі відпрацював свій нормативний ресурс. Коли ж вийшов із ладу, в лікарні виникли серйозні проблеми із діагностуванням.

— Новий томограф відзначається високою надійністю, якістю і продуктивністю роботи, — розповів головний рентгенолог області Олег Чурбанов. — Працюватиме він у дві зміни. За потреби тут обстежуватимуть ургентних хворих ще й уночі. А якщо вдасться вирішити проблеми із додатковим фінансуванням, не виключають і такої можливості, щоб апаратура працювала й у третю зміну. Щоб пройти на ній обстеження, достатньо мати лише направлення від лікаря.

Оскільки техніка закуплена для державного закладу за бюджетні кошти, проводити діагностику на комп'ютерному томографі будуть безплатно. Для порівняння варто зауважити, що у приватних структурах така процедура коштує від півтисячі до тисячі гривень.

Технічні характеристики передбачають, що за одну зміну новий томограф може оглянути до десяти пацієнтів. Однак у лікарні не виключають, що рентгенолог зможе продіагностувати до двох десятків хворих. «Ми звикли працювати в такому режимі, — розповів завідувач кабінету Сергій Дзіковський. — Щомісяця в нас проходили обстеження до півтисячі пацієнтів. А нова техніка може ще й випередити ці темпи».

— Загалом торік з обласного бюджету виділили понад 60 мільйонів гривень для закупівлі різного медичного обладнання. Для порівняння: минулими роками ця сума становила 10—15

мільйонів гривень, — прокоментував голова ОДА Михайло Загородний. — Саме завдяки цим коштам вдалося купити рентгенообладнання для обласного госпіталю ветеранів війни та обласної дитячої лікарні. Допомогли і військовому шпиталю, оскільки навантаження на нього зросло.

Однак проблема з технічним оснащенням медичних закладів краю залишається доволі гострою. Особливо це стосується низових ланок медицини, яким здебільшого залишаються рештки від бюджетного пирога. Як було зазначено на колегії обласного департаменту охорони здоров'я, рівень оснащення закладів первинного рівня становить лише 40—43 відсотки від необхідного. Часто медикам не вистачає найпростіших приладів та інструментів. Хоча державне фінансування медичної галузі краю торік становило півтора мільярда гривень, і за дев'ять місяців вдалося

До складу колективу, що обслуговуватиме новий комп'ютерний томограф у Хмельницькій обласній лікарні, входять досвідчені лікарі, лаборанти та інженер.

освоїти майже дві третини цих коштів, проте таких сум катастрофічно не вистачає для кардинального оновлення матеріально-технічної бази закладів. Адже лєвова частка цих грошей, тобто 65 відсотків, йде на заробітну плату медиків. Понад сім відсотків із цієї суми доводиться сплачувати за комунальні послуги. Майже тринадцять —

спрямовується за медикаменти та харчування. Своє плече пробують підставляти місцеві бюджети. Саме вони додали торік до загальних витрат ще майже 104 мільйони гривень, а на капітальні видатки — понад 87 мільйонів.

Кошти намагаються знайти не тільки в обласній скарбниці, а й у міських та районних бюдже-

тах. Здебільшого їх виділяють саме на закупівлю нової апаратури. Однак далеко не скрізь лікарняним закладам вдається дочекатись такої допомоги. У цілій низці районів депутати так і не змогли знайти кошти, щоб підтримати медиків та пацієнтів на місцях.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.
Фото автора.

Крига скресла

Спочатку було слово... Газета «Голос України» 21 січня 2015 року опублікувала статтю Ростислава Ільєнка «Страховисько від реформаторів», в якій автор розповів про негативні наслідки медичної реформи, запроваджені попередньою владою. Коротко нагадаємо її зміст.

У результаті реформаторських діянь швидка медична допомога в Броварах, що під Києвом, була зруйнована вщент. З незрозумілих причин станцію екстреної (невідкладної) медичної допомоги Броварського району розмістили в Борисполі, який розташований за 35 км від Броварів і втричі менший за населенням. Система управління «швидкою» була втрачена, час для надання допомоги зріс в рази, з'явилися численні скарги, яких раніше не було роками.

У місті та районі створили центри первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) з повним штатом управлінців (64 особи), на утримання яких необхідно додатково віднайти 15 млн. гривень щорічно. У районі тепер три головних лікаря, почали виникати непорозуміння між створеними структурами і Центральною районною лікарнею (ЦРЛ), якістю обслуговування населення погіршилася.

Одразу після виходу статті активізувалася діяльність громадських організацій міста і району. В березні минулого року під проводом «Самопоміч» відбувся круглий стіл на тему «Подолання негативних наслідків медичної реформи» за участю автора статті, народного депутата України, заступника голови комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Ірини Сисоєнко, керівників міста і району, медичних працівників, представників громадських організацій. Комісія, створена за рекомендаціями круглого столу, напрацювала пропозиції щодо усунення вищезазначених недоліків. У підсумку в червні на сесії Броварської районної ради було ухвалено звернення до обласного керівництва Київської області з пропозицією створити в Броварах станцію екстреної медичної допомоги.

Керівництво області з розумінням сприйняло занепокоєність громадськості Броварщини. Голова КОДА Во-

лодимир Шандра тричі відвідував район, де на нарадах обговорювалися проблеми медичної галузі. Очільники міста і району постійно тримали на контролі роботу медичних установ. Справжній лідерський якості виявив голова Броварської районної ради Сергій Гришко. Уміння розрізнити головне від другорядного, конструктивність запропонованих рішень, несаможнота працьовитість і наполегливість голови районної ради дали можливість у стислі терміни провести необхідні роботи зі створення станції.

Значний внесок у спільну справу зробили працівники Броварського відділення Бориспільської станції. Активісти колективу Катерина Додух, Гелена Сидоренко, Наталія Порпенко на чолі з лікарем Павліною Левчук не давали спокою нікому. Перебуваючи на правах пасинків, вони знаходили в собі сили і робили все можливе і неможливе, щоб станція в Броварах була.

Спільні зусилля громадськості, керівництва міста і району дали результат. Департамент охорони здоров'я Київської ОДА наказом № 54 від 20.11.2015 р.

створив Броварську станцію екстреної медичної допомоги, яка розпочала працювати з січня 2016 р. З'явилось світло в кінці тунелю.

Та попереду ще чимало справ. Передусім необхідно оптимізувати роботу створених центрів первинної медико-санітарної допомоги і ЦРЛ. Найкращим варіантом розв'язання проблеми було б введення ЦПМСД в структуру райлікарні. Це дало б змогу істотно скоротити непродуктивні витрати, підвищити мобільність медичних закладів.

Є всі підстави сподіватися на краще. Головний лікар Броварської ЦРЛ Валентин Багнюк активно сприяв створенню станції екстреної допомоги, хоч формально міг би і не втручатися в справи, та гору взяла турбота про земляків. Можна очікувати, що обраний на місцевих виборах депутатом обласної ради В. Багнюк використає всі законні важелі для розв'язання проблем медичної галузі району.

Сподіваємося, що таких прикладів у нашому житті ставатиме більше.

Олександр ПОЛТАВЧЕНКО.
Бровари.

В Україні зростає кількість смертей від грипу

На 18 січня МОЗ зафіксував 46 підтверджених летальних випадків внаслідок захворювання на грип. Про це повідомив заступник міністра охорони здоров'я Роман Васишин на сесійній нараді під головуванням віце-прем'єр-міністра Геннадія Зубка. За словами посадовця, найбільше смертей від хвороби в Одеській та Вінницькій областях. Роман Васишин наголосив, що захворюваність на грип у країні продовжує зростати. Її рівень нині становить 31,8 людини на 10 тисяч населення, і якщо темпи поширення недуги будуть такі самі високі, то до кінця поточного тижня може бути перевищено епідеміологічний поріг — 58 осіб на 10 тисяч населення. Як зазначив заступник міністра, більшість з тих, хто захворів, це дорослі люди. Водночас у міністерстві схвалюють рішення про оголошення карантину в школах, сподіваючись, що у такий спосіб вдасться перервати ланцюжок передачі хвороби до дітей.

За інформацією кореспондентів газети в регіонах, до області, які оголосили карантин у школах ще минулого тижня, приєднались Івано-Франківщина, Вінниччина, Херсонщина, Житомирщина, Тернопільщина, Одещина.

Як повідомляв «Голос України», міністр охорони здоров'я Олександр Квіташвілі заявляв, що в Україні станом на 15 січня підтверджених смертей від грипу — 25.

Вл. інф.

Р. С. Учора на брифінгу в МОЗ повідомили про 51-й підтверджений випадку смерті внаслідок грипу. Але причин для паніки чиновники не бачать, повідомляє телеканал «112 Україна». «Україна перебуває на тому самому рівні, як і європейські країни. Ви знаєте, що в Східній Європі та Західній Європі сьогодні теж сезон грипу. За відсотковими співвідношеннями ми абсолютно в тих же рамках, як і вони. На сьогодні, на жаль, у нас є 51 підтверджений летальний випадок. Це пізні звернення людей», — заявив профільний міністр Олександр Квіташвілі.

Поки що перевищення епідпорога захворюваності на грип в Україні зафіксували тільки у двох областях, уточнив на брифінгу голова Державної служби з надзвичайних ситуацій Микола Чечоткін. «За інформацією МОЗ України, ситуація із захворюваністю на грип і ГРВІ на території держави перебуває в межах норми. Перевищення епідпорога зафіксували тільки в Донецькій області, де занедужали 2 528 людей. У Вінницькій області (перевищення епідпорога. — Ред.) на 16 відсотків», — цитує чиновника агентство УНН.

Національна академія медичних наук України, відповідно до свого Статуту, оголошує конкурс на не заміщені вакансії дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАМН з таких спеціальностей:

академіків: хірургія коронарних судин - 1; дитяча серцево-судинна хірургія - 1; радіаційна медицина, радіаційна безпека - 1; токсикологія, хімічна безпека - 1; травматологія і ортопедія - 1; військова епідеміологія, інфекційні хвороби - 1; фармацевтична хімія, синтез нових біологічно активних речовин - 1.

членів-кореспондентів: військова хірургія - 1; загальна та невідкладна хірургія - 2; травматологія і ортопедія - 1; анестезіологія, реанімація та інтенсивна терапія - 1; фтизіатрія і пульмонологія - 1; епідеміологія інфекційних хвороб - 1; психофізіологія - 1; хірургічна ендокринологія - 1; екологічно та виробничо обумовлені захворювання - 1; науково-медичне забезпечення збройних сил та інших військових формувань - 1; медицина невідкладних станів - 1; терапія, профілактика неінфекційних захворювань - 1; неонатологія - 1; патологічна анатомія - 1.

Відповідно до Статуту Національної академії медичних наук України дійсними членами (академіками) НАМН обираються вчені України, які збагатили науку досягненнями першорядного значення, членами-кореспондентами НАМН обираються вчені, які збагатили науку визначними науковими досягненнями.

Право висувати кандидатів в академіки і члени-кореспонденти Національної академії медичних наук України надається вченим радам наукових установ і вищих навчальних закладів, державним і громадським організаціям, дійсним членам і членам-кореспондентам Національної академії наук України і Національної академії медичних наук України.

Висунення кандидатів науковими установами, вищими навчальними закладами, державними і громадськими організаціями проводиться на засіданнях учених рад, колегій або президій таємним голосуванням простою більшістю голосів.

Повідомляючи імена кандидатів у дійсні члени та члени-кореспонденти Національної академії медичних наук України, необхідно додати такі документи (в одному примірнику): подання (рішення вченої ради, колегії або президії, державної, громадської організації або лист з відповідним мотивуванням у разі висунення кандидата дійсним членом чи членом-кореспондентом Національної академії наук або Національної академії медичних наук України), особовий листок з обліку кадрів з фотокарткою, автобіографію, копії дипломів про закінчення вищого навчального закладу, присвоєння наукових ступенів та вчених звань, список підготовлених докторів і кандидатів наук (затверджених ВАК), відгуки про наукову діяльність.

Усі матеріали належить надсилати за адресою: 04050, Київ-50, вулиця Герцена,12, Президія Національної академії медичних України, головному ученому секретарю члену-кореспонденту НАМН В.А.Міхньову.

Строк прийому документів - протягом місяця від дня опублікування цього оголошення.

Довідки за телефонами: 4893979, 4830470, 4837223.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ "АДАМАС" (далі - Товариство), (код ЄДРПОУ: 24746112), з місцезнаходженням: 04107, місто Київ, вулиця Багговутівська, будинок 8/10, повідомляє про проведення 25 лютого 2016 року о 12 годині 00 хвилин за місцевим часом позачергових загальних зборів учасників Товариства (далі - Збори).

Збори проводитимуться за адресою: 04107, місто Київ, вулиця Виборзька, будинок 42а.

Учасники Товариства можуть ознайомитися з документами, пов'язаними з порядком денним Зборів, звернувшись до Виконавчого органу Товариства, в особі виконуючого обов'язки директора ТОВ "ВО "АДАМАС" Лазоренка Валерія Васильовича, за адресою: 03067, місто Київ, вулиця Виборзька, будинок 42а, у робочі дні з 10 години 00 хвилин до 16 години 00 хвилин. та у день проведення загальних зборів Товариства.

Телефон для довідок: (044) 4010567.

ТОВ "АСТЕЛІТ", що надає послуги рухомого (мобільного) зв'язку під торговою маркою lifecell, повідомляє про наступні зміни починаючи з 28.01.2016:

1. Для тарифного плану "Все включено":

1.1. обсяг Пакету послуг S буде збільшено до 300 МБ Інтернету та 35 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України. Місячна плата буде становити 45 грн, а денна 2,25 грн (з урахуванням усіх податків). Можливість переходу (міграції) на даний тарифний план буде закрито.

1.2. обсяг Пакету послуг M буде збільшено до 1,5 ГБ Інтернету та 150 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України. Місячна плата буде становити 75 грн (з урахуванням усіх податків). Обсяг денного Пакету послуг буде збільшено до 75 МВ Інтернету, вартість денного Пакету послуг становитиме 3,50 грн (з урахуванням усіх податків). Можливість переходу (міграції) на даний тарифний план буде закрито.

1.3. обсяг Пакету послуг L буде збільшено до 2,5 ГБ Інтернету та 400 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України. Місячна плата буде становити 110 грн (з урахуванням усіх податків). Обсяг денного Пакету послуг буде збільшено до 75 МБ та 15 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України, вартість денного Пакету послуг становитиме 5,50 грн (з урахуванням усіх податків). Можливість переходу (міграції) на даний тарифний план буде закрито.

2. Для тарифного плану "Все включено+" обсяг Пакету послуг буде збільшено до 4 ГБ Інтернету та 500 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України. Місячна плата буде становити 135 грн (з урахуванням усіх податків). Обсяг денного Пакету послуг буде збільшено до 100 МБ Інтернету та 15 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України, вартість денного Пакету послуг становитиме 6 грн (з урахуванням усіх податків). Можливість переходу (міграції) на даний тарифний план буде закрито.

3. Для тарифного плану "life:) Communicator" обсяг Пакету послуг буде збільшено до 2 ГБ Інтернету та 150 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України. Місячна плата буде становити 89 грн (з урахуванням усіх податків). Обсяг денного Пакету послуг також буде збільшено: до 7 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів та фіксованого зв'язку України, а також буде надано безлімітні дзвінки всередині мережі, вартість денного Пакету послуг становитиме 4 грн (з урахуванням усіх податків). Можливість переходу (міграції) на даний тарифний план буде закрито.

4. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Шалений день легкий" буде припинено. Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, починаючи з 28.01.2016 обслуговування абонентів буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон" 39.

5. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Шалений день класичний" буде припинено. Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, обслуговування абонентів, які підключилися до 01.11.2015 включно та в період з 01.11.2015 та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок, на суму, що не перевищує 60 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 60 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон". Абонентська плата складатиме 29 грн на 30 днів. Абоненти, які підключилися до 01.11.2015 включно та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок на суму, що не перевищує 90 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 90 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон" 39"; в усіх інших випадках обслуговування абонентів буде продовжено на умовах тарифного плану "Шалений день класичний 2016".

6. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Шалений день" буде припинено. Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, обслуговування абонентів, які підключилися до 01.11.2015 включно та в період з 01.11.2015 та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок, на суму, що не перевищує 60 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 60 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон". Абонентська плата складатиме 29 грн. на 30 днів. Абоненти, які підключилися до 01.11.2015 включно та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок на суму, що не перевищує 90 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 90 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон" 39"; в усіх інших випадках обслуговування абонентів буде продовжено на умовах тарифного плану "Шалений день 2016".

7. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Шалений день Безліміт" буде припинено.

ОГОЛОШЕННЯ
ПРО ЗАДОВОЛЕННЯ ВИМОГ КРЕДИТОРІВ ДРУГОЇ ТА ТРЕТЬОЇ ЧЕРГИ ПАТ "ЛЕГБАНК"

Відповідно до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) від 14.01.2016 року № 10 уповноваженою особою Фонду на ліквідацію ПАТ "ЛЕГБАНК" розпочато задоволення вимог кредиторів другої та третьої черги, відповідно до статті 52 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

Виплати здійснюються в безготівковій формі, шляхом перерахування коштів на рахунки кредиторів, що відкриті в банківських установах, починаючи з 15 січня 2016 року і до повного погашення заборгованості.

ПАТ "ЛЕГБАНК" просить кредиторів повідомити рахунки, що відкриті в банківських установах для перерахування коштів.

Для отримання додаткової інформації можна звертатись за адресою ПАТ "ЛЕГБАНК": вул. Жилянська, 27, м. Київ, 01033 або за телефонами ПАТ "ЛЕГБАНК" 0 800 308 108, 38 (044) 287 95 75.

Загублений бланк спеціального дозволу на користування надрами № 4208 від 14.08.12р., наданий підприємству ТОВ «ДОЛГ-СМ», код ЄДРПОУ 34500017, **вважати недійсним.**

Вважати недійсним свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (серія KB 20980-10780 ПР від 29.07.2014 р.) "Український журнал клінічної та лабораторної медицини" у зв'язку з втратою.	Вважати недійсним свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (серія KB 20979-10779 ПР від 29.07.2014 р.) "Український журнал екстремальної медицини імені Г.О. Можаяєва" у зв'язку з втратою.
---	---

Арбітражним керуючим Загребельним Б.М., ліквідатором ВАТ "Рівнешляхбуд", проводиться продаж акцій, що належать ВАТ "Рівнешляхбуд" (код ЄДРПОУ - 03450407) в статутному капіталі ПрАТ "Рівнеавтошляхбуд" (код ЄДРПОУ - 31435931) в кількості 1498 штук, що становить 29,31% статутного капіталу ПрАТ "Рівнеавтошляхбуд". Початкова вартість пакету акцій складає 449 400 грн. (чотириста сорок дев'ять тисяч чотириста гривень). За інформацією щодо порядку продажу акцій, склад, умови, строки придбання звертатися за тел. (0362) 460-249, (067) 393-28-02.

Прошу визнати
військовий квиток на ім'я Дежиної Анни Олександрівни
недійсним у зв'язку з його втратою.

Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, обслуговування абонентів, які підключилися до 01.11.2015 включно та в період з 01.11.2015 та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок, на суму, що не перевищує 60 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 60 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон". Абонентська плата складатиме 29 грн. на 30 днів. Абоненти, які підключилися до 01.11.2015 включно та до моменту закриття тарифного плану поповнили рахунок на суму, що не перевищує 90 грн та сума витрат з основного рахунку яких не перевищує 90 грн буде продовжено на умовах тарифного плану "3G Смартфон" з акцією "Акційна плата для тарифного плану "3G Смартфон" 39"; в усіх інших випадках обслуговування абонентів буде продовжено на умовах тарифного плану "Шалений день Безліміт 2016".

8. Для тарифних планів "Вільний life:) Максимум Захід", "Просто дешевше 2013 класичний", "Вільний life:) Максимум без поповнень класичний" плата за безлімітні дзвінки в мережі lifecell по 0 грн/хв становитиме 10 грн на 30 календарних днів. У разі недостатньої суми коштів на рахунок для оплати 10 грн, вартість першого в день вихідного дзвінка на номери lifecell становитиме 0,50 грн, наступні дзвінки до кінця доби - по 0 грн/хв. Вартість першого в день вихідного дзвінка на номери lifecell поза межами території дії умов тарифних планів становитиме 1 грн, наступні дзвінки до кінця доби - по 0 грн/хв.

9. Для тарифного плану "life:) Схід" плата за безлімітні дзвінки в мережі lifecell по 0 грн/хв становитиме 20 грн на 30 календарних днів. У разі недостатньої суми коштів на рахунок для оплати 20 грн, денна плата за безлімітні дзвінки в мережі lifecell по 0 грн/хв до кінця доби становитиме 0,75 грн (денна плата сплачуватиметься кожного дня, не залежно від того, чи були здійснені вихідні дзвінки на lifecell).

10. Стандартна вартість доступу до Інтернету в тарифних планах "Просто дешевше 2013 класичний" на території дії умов тарифних планів складе 1,50 грн за кожні 50 МБ до кінця доби.

11. В тарифному плані "Все включено Ультра" вартість Пакета послуг 29 становитиме 39 грн, а Пакета послуг 49 - 59 грн. Кількість мегабайт в цих Пакетах послуг буде збільшено до 1,25 ГБ та 2,5 ГБ відповідно. Вартість денного Пакета послуг складе 2 грн, а денного Пакета послуг 49 - 3 грн.

12. В тарифних планах "Вільний life:) Максимум Захід", "Просто дешевше 2013 класичний", "Вільний life:) Максимум без поповнень класичний", при поповненні на 35 грн і більше одним платежем припиняється нарахування 1000 хв. по 0 коп. для дзвінків на lifecell за межами території дії тарифного плану строком на 30 календарних днів.

13. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Знову дешевше класичний" буде припинено. Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, починаючи з 28.01.2016 обслуговування абонентів буде продовжено на умовах тарифного плану "Знову дешевше".

14. Для тарифного плану "Знову дешевше" обсяг Пакету послуг на місяць буде збільшено до 500 МБ Інтернету. В рамках Пакету послуг на місяць буде надаватись 20 хвилин на номери мереж інших мобільних операторів України, тарифікація після вичерпання пакетних хвилин складатиме - 0,55 грн за хвилину. Місячна плата буде становити 45 грн (з урахуванням усіх податків). Вартість денного Пакету послуг, якщо місячна плата не була знята становитиме 1, 75 грн. Дзвінки по 0,19 грн/хв. в рамках 100 хвилин при поповненні рахунка від 40 грн на інших мобільних операторів не надаватимуться.

15. Для тарифного плану "Шалений день + класичний" обсяг Пакету послуг на день буде збільшено до 75 МБ Інтернету. Денна плата за Пакет послуг буде становити 1 грн (з урахуванням усіх податків).

16. Обслуговування абонентів на умовах тарифного плану "Просто дешевше Класичний Super" буде припинено. Абонентам вказаного тарифного плану надається можливість по 27.01.2016 включно без додаткової оплати перейти (здійснити міграцію) на будь-який інший тарифний план, доступний для підключення. В іншому випадку, починаючи з 28.01.2016 обслуговування буде продовжено на умовах тарифного плану "Просто дешевше 2013 класичний".

Тарифи наведено з урахуванням всіх податків та зборів.

Детальна інформація про тарифи, умови користування послугами, на: lifecell.com.ua, 0 800 20 5433 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів у межах України), 5433 (безкоштовно у мережі lifecell), або інформація у пунктах продажу lifecell. ТОВ "АСТЕЛІТ", 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 11, літера "А".

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, на півночі Лівобережжя сніг, хуртовини. Вітер переважно північно-західний, 7—12 м/с, подекуди пориви 15—20 м/с. На дорогах ожеледь. Температура вночі 14 градусів морозу, у Карпатах 13—18, на півдні 3—8 нижче нуля. Вдень 6—11 градусів зі знаком мінус, у південних областях від 0 до 5 морозу.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Лікують і словом, і турботою

На сторінках газети хочу висловити подяку головному лікареві Менської центральної лікарні, депутату обласної ради Петру Хомрачу.

Нещодавно я дуже захворів, до того ж не мав змоги поїхати до лікарні. Саме Петро Петрович попри заметіль завітав до мене разом з головним лікарем Березнянської лікарні. Вони привезли потрібні ліки та наполягали на госпіталізації в обласну лікарню. Навіть запропонували особисто відвезти. Та я відмовився, бо лікувався у багатьох медичних закладах, та в жодному не було такого чуйного і людяного ставлення до пацієнтів, як у Менській центральній лікарні.

Там я досить довго лежав у хірургічному відділенні, головним спеціалістом якого є Федір Надточій. Він дуже уважно ставиться до хворих, з ним досить лише поговорити — і стає легше.

Теплі слова можна сказати і про молодшого медичний персонал — чуйний та приємний. Медсестри завжди уважні, у гарному настрої. Дивисься на них — і самопочуття поліпшується.

У палатах та коридорах лікарні чисто та світло, а на підлозі у великих горщиках стоять чудові квіти. Годують у лікарні добре, навіть пропонують добавку. І все це заслуга Петра Хомрача, який, як кажуть, лікар від Бога.

Шановний Петре Петровичу, бажаю вам терпіння, натхнення та подальших професійних успіхів.

Іван БУРИЙ,
інвалід І групи, учасник Великої Вітчизняної війни.
Гусавка
Менського району
Чернігівської області.

Неспокійна вдача у патріота

Почесний громадянин Куйбишевського району Запорізької області Григорій Батечко відзначає свій день народження на День Святого Миколая.

Ми якось запитали у нього:

— А чому вас не назвали на честь Миколая-Угодника, як тоді було прийнято?

— Та був у мене старший брат — Микола, — відповів Григорій Єлисейович, — але помер під час голоду.

— Ваші ровесники кажуть, що голоду не було!

— Був голод, та ще й який! — відказує дід Григорій.

Деякі його однолітки, перебуваючи під впливом сталінської пропаганди, заперечували факт голодомору. А Григорій Єлисейович говорив про це всенародне горе відкрито! Так само відверто дід Григорій розповідав про антирелігійні заходи у 1930-х роках, коли руйнували храми. А ще про голод 1947-го. Він сам тоді мало не помер. Під час Другої світової хлопець разом із матір'ю Мар'яною Прокопівною врятували життя солдату, за що його було нагороджено медаллю «За бойові заслуги». А з часом Гри-

Почесні громадяни Куйбишевого Григорій Батечко (праворуч) і Василь Жданов.

горію Батечку вручили партизанський квіток.

Не випадково Григорія Єлисейовича називають другом і автором місцевої райгазети. Частину його спогадів редакція передає районному краєзнавчому музею у Гусарці. Млин біля скарбниці історії — теж справа його рук. Нес-

покійна вдача у героя. Очливши свого часу колгосп, новий голова зробив справжню революцію. Про це розповідала районна, обласна і навіть всеукраїнська преса. Чого вартий один факт: збудовано понад сто житлових будинків, інші об'єкти соцкультпобу-ту та виробничі примі-

щення. Біля сільсько-го музею бойової сла-ви стояли справжні бойові літаки і танки часів Другої світової війни! Свого часу за розмах соціально-культурного будівниц-тва на селі Григорія Батечка хотіли виклю-чити із партії — про-ект постанови райко-му був уже готовий — і звільнити з посади голови колгоспу. Та втрутилися розумніші — з керівництва об-ласті. Не дозволили. Про Григорія Батечка поети складали вірші! Саме Єлисейович «ви-бив» для району ас-фальтобетонний завод імпортного виробни-цтва. Тож не дарма ве-терана удостоєно звання «Заслужений громадянин Куйби-шевського району».

Має Григорій Єли-сейович і активну гро-

мадянську позицію. Він першим підтримав ідею про повернення історичної назви на-шому селищу і як до-каз показав своє сві-доцтво про народжен-ня, де написано: «Гри-горій Батечко наро-дився 19 грудня 1930 року у селі Царекос-тянтинівському району Української СРР». До ухвалення Закону «Про засудження ко-муністичного та націо-нал-соціалістичного (нацистського) тоталі-тарних режимів в Ук-раїні та заборону про-паганди їхньої симво-ліки» було ще аж п'ять місяців!

Костянтин ПРИЧИНЕНКО.
Куйбишевський район
Запорізької області.
Фото Василя ПРОХОРОВИЧА.

Дякуємо нашій листоноші

Завжди з нетерпінням і цікавістю ми чекаємо на нашу листоношу Марію Гаврилук. Вона не лише приносить нам пенсії та газети, а й дарує гарний настрій. Бо для кожного у неї знайдеться добре слово, тепле вітання, щира посмішка. І в спеку, і в холод, і в дощ, і в сніг вона йде до своїх передплатників зі свіжими новинами.

Ми, пенсіонери, щиро дякуємо Марії Георгіївній за сумлінну працю, ввічливість, людяність і зичимо міцного здоров'я, особистого щастя і наснаги на всі добрі справи!

З повагою, ВОЄВІДКО, АРОНОВИЧ, ГАРАС, КРУШНИЦЬКА, ДРУМЕВ.

Вашківці Вижицького району
Чернівецької області.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Безплатні газові лічильники — за рахунок субсидій

Чому б нашому уряду не встановити всім жителям України газові лічильники безплатно?! Тоді б одразу стало зрозуміло, яку кількість газу споживають у країні.

Мені 83 роки, за плечима понад 50 років трудової діяльності, маю статус учасника бойових дій, дружина — дитина війни. Колись піднімали, будували, відновлювали... А тепер проживати у своїй двокімнатній квартирі зі світлом, опаленням і газом стало розкішшю. Ми постійно чуємо розмови про субсидії, але вони лише частково розв'язують проблему.

Наша родина, наприклад, користується тільки газовою плитою. З нас беруть за середніми тарифами. Коли ціна на газ була доступною, ми платили не замислюючись. Тепер розуміємо, що завжди переплачували, а за нинішніми цінами не можемо собі це дозволити. Встановлення газового лічильника (як мені сказали) коштує 4,5 тисячі гривень. Це нам із дружиною не по кишені!

Виходить замкнене коло. Платити за газ за середніми тарифами з наших пенсій — дуже дорого. Заплатити за встановлення газового лічильника — просто нереально. Є, звичайно, «шляхетна» державна програма, яка передбачає безплатне встановлення газових лічильників, але вона розтягнута в часі до 2018 року... Але чи дочекаємося ми, пенсіонери, і такі, як ми, цього безплатного встановлення?! Адже готувати їсти й платити за газ треба вже сьогодні. А чим?!

Чому б нашої державі вже зараз не встановити безплатні газові лічильники з виділених на субсидію грошей?..

Степан КОГУТ.
Дніпропетровськ.

Чиновники не поспішають із рішеннями

РЕЗОНАНС

Проблема наших чиновників, як я бачу, полягає в тому, що вони не квапляться брати на себе відповідальність. Хоча за посадою і за повноваженнями у них таких можливостей більш ніж достатньо. Коріння, очевидно, йде ще із Київської Русі, коли наші князі кликали варягів керувати.

Ось і нині на багатьох відповідальних посадах на зміну «старшому брату» прийшло за-силля іноземців. І це породжує в українців почуття нікчемності чи то меншовартості у своїй країні.

Українські чиновники стають менш рішучими і намагаються ні за що не відповідати. Узяти хоча б за приклад публікацію власного кореспондента у Херсонській області Сергія Яновського у «Голосі України» за 13 листопада 2015 року «Медичний майдан» тривав недовго».

У ній ідеться про те, що медики з Таврійська дійшли до відчаю, їм уже нема за що жити,

бо не бачили зарплати півроку! І лише коли люди в білих халатах вийшли на голодovку, про їхню проблему почув чиновник департаменту охорони здоров'я Херсонської ОДА Віктор Короленко. На знімку (на газетній

шпальті) він стоїть і тисне пальцем у папери...

Я переконаний, що сам Віктор Миколайовича свої гроші отримує вчасно, і, мабуть, досить солідні, а про сумну долю медиків нібито й не чув. І таке ставлення чиновників до людей праці чи не по всій Україні...

Сергій БОНДАР.

Малютянка
Київської області.

Мал.
Миколи
КАПУСТИ.

Листи читали Оксана КАЛУГІНА та Ясамін МОХАММАД

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Анна ЛУКАНСЬКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
40953 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:

ТОВ «Поліпрінт»,
04074 м. Київ, вул. Лугова, 1а,
тел. (044) 464-17-89,
факс (044) 464-17-91
poliprint@ukr.net

Зам. 5978

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

Інформаційний портал — www.golosukraine.com

